

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน ระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Standard Operating Procedure : SOP)

กระบวนการที่ 9-11

- กระบวนการที่ 9 : การจัดการมูลฝอยทั่วไป
- กระบวนการที่ 10 : การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ
- กระบวนการที่ 11 : การจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

โทร. 0 2590 4250, 0 2590 4258 โทรสาร. 0 2590 4260

การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(Environmental Health Accreditation : EHA)
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือ SOP

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (SOP) จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ผู้ปฏิบัติงานสามารถใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการทำงาน ทราบว่าควรปฏิบัติงานอย่างไร เมื่อใด กับใคร เป็นประโยชน์กับผู้บริหารในการติดตามงานได้ทุกขั้นตอน ลดความผิดพลาดในการทำงาน นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกอบรม เป็นสื่อในการประสานงาน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานสอดคล้องกับนโยบาย วิสัยทัศน์ภารกิจ และเป้าหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

ประโยชน์ของการจัดทำคู่มือ SOP

1. ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้คู่มือ SOP นี้ จะไม่เกิดความสับสนในการปฏิบัติงาน เกิดความเข้าใจและช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการทำงาน ได้งานที่มีคุณภาพตามระยะเวลาที่กำหนด เป็นการลดขั้นตอนการทำงานที่ซ้ำซ้อน ลดข้อผิดพลาดจากการทำงานที่ไม่เป็นระบบ
2. เป็นคู่มือช่วยในการเรียนรู้การทำงานของผู้ที่เริ่มปฏิบัติงานใหม่ให้สามารถเริ่มปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ช่วยลดเวลาในการสอนงาน บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ที่สามารถทำงานแทนกันได้ แต่ละหน่วยงานรู้งานซึ่งกันและกัน ช่วยในการออกแบบระบบงานใหม่และปรับปรุงงาน เป็นต้น

เนื้อหาของคู่มือ SOP

แต่ละกระบวนการประกอบด้วย

1. **วัตถุประสงค์** เป็นการบอกถึงสิ่งที่ต้องการจากการปฏิบัติตาม SOP นั้นๆ
2. **ขอบเขตของงาน** เป็นการระบุว่า SOP ที่ใช้ในการปฏิบัติงานนั้น ครอบคลุมสิ่งใดบ้าง
3. **หน่วยงานที่รับผิดชอบ** ระบุหน่วยงาน/ตำแหน่งบุคคลที่นำ SOP ไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์
4. **เอกสารอ้างอิง** ระบุชื่อและหมายเลขเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ SOP
5. **แผนภูมิการทำงาน** เป็นการแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานโดยย่อ เพื่อให้ทราบว่า ใคร ทำอะไร
6. **รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงาน** เป็นการบรรยายรายละเอียดของการทำงานตามแผนภูมิ
7. **คำนิยาม** เป็นการอธิบายความหมาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน
8. **แบบฟอร์ม/เอกสารที่เกี่ยวข้อง** เป็นการระบุชื่อและหมายเลขของแบบฟอร์มที่ใช้ในการบันทึกการปฏิบัติงานตามขั้นตอนต่างๆ

มาตรฐานการปฏิบัติงาน สำหรับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	ชื่อกระบวนการ การจัดการมูลฝอยทั่วไป	ลำดับกระบวนการ : 9
	ผู้จัดทำ กลุ่มพัฒนาการสุขาภิบาล สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย	วันที่เริ่มใช้เอกสาร 1 ตุลาคม 2556
		จำนวนหน้า : 7 หน้า

1. วัตถุประสงค์

เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำกระบวนการจัดการมูลฝอยทั่วไป ไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดการมูลฝอยของท้องถิ่นให้ถูกต้องด้วยสัญลักษณ์เป็นไปตามมาตรฐานวิชาการ และกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่กระบวนการ การลดปริมาณ/การคัดแยก การเก็บ ขน การบำบัดหรือการกำจัด

2. ขอบเขต

ครอบคลุมการดำเนินงานจัดการมูลฝอยทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ตั้งแต่การสำรวจ วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยทั่วไปภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ อปท. วิเคราะห์ความพร้อม ความเป็นไปได้ในการจัดบริการเก็บ ขน บำบัดหรือกำจัดมูลฝอยทั่วไป แนวทางการบริหารจัดการ และเทคโนโลยีการจัดการ จากนั้น เสนอผู้บริหารตัดสินใจเพื่อจัดระบบบริการเก็บ ขน บำบัด หรือกำจัดมูลฝอยทั่วไป เลือกดำเนินการจัดทำระบบ และกำหนดรูปแบบการดำเนินการให้บริการเก็บ ขน บำบัด หรือกำจัดมูลฝอยทั่วไปจากชุมชนในเขตพื้นที่ของ อปท. เพื่อให้ อปท. เลือกวิธีดำเนินการ อปท. ออกข้อกำหนดของท้องถิ่น กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเพื่อใช้สำหรับการให้บริการเก็บ ขน บำบัด หรือกำจัดมูลฝอยทั่วไป ติดตาม/ควบคุม/กำกับ การเก็บขน มูลฝอยทั่วไปให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานวิชาการ รวมถึงการติดตาม/ควบคุม/กำกับการบำบัด/กำจัดมูลฝอยทั่วไป ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อกำหนดและมาตรฐานทางวิชาการ และวิเคราะห์ ทบทวนประเมินผล กระบวนการลดปริมาณ/คัดแยก การเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอยทั่วไป และพัฒนาการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ

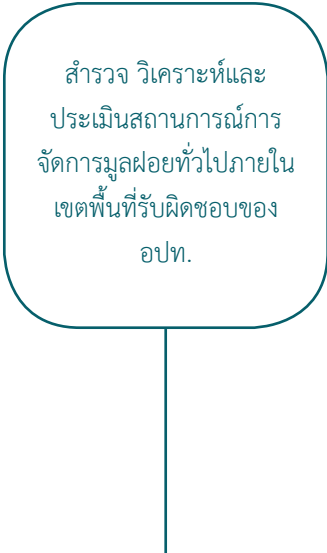
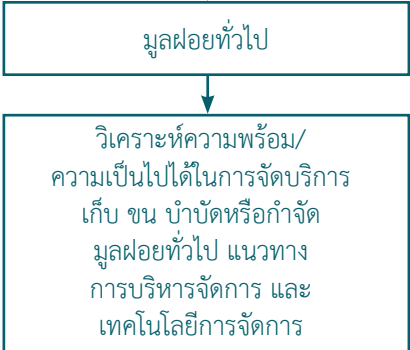
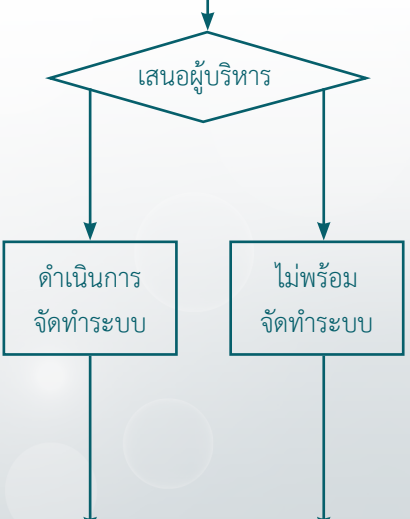
3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

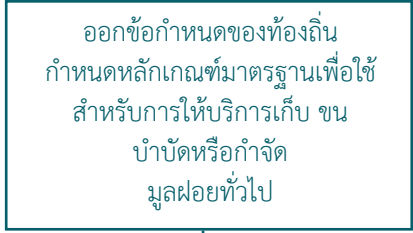
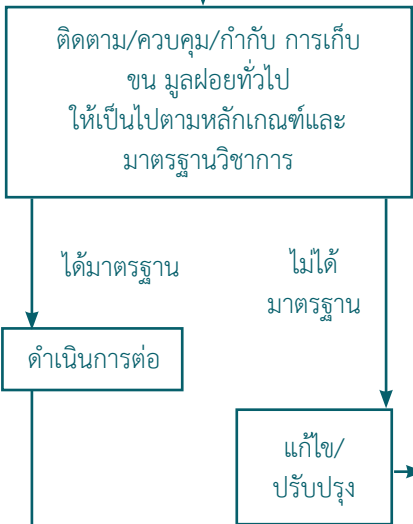
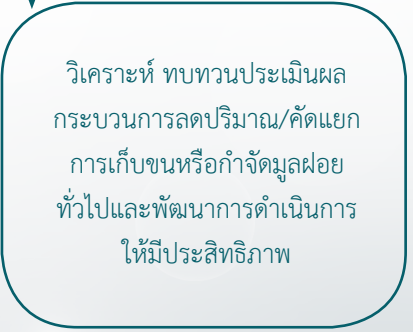
4. เอกสารอ้างอิง

- 4.1 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไข พ.ศ. 2550 หมวด 3 การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย มาตรา 18 มาตรา 19 และมาตรา 20
- 4.2 มาตรฐานการบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ฉบับปี พ.ศ. 2550
- 4.3 คู่มือวิชาการ การจัดการมูลฝอยทั่วไป กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

5. แผนภูมิการทำงาน

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐาน คุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
1	 <pre> graph TD A([สำรวจ วิเคราะห์และ ประเมินสถานการณ์การ จัดการมูลฝอยทั่วไปภายใน เขตพื้นที่รับผิดชอบของ อปท.]) </pre>	ไม่เกิน 30วัน	สำรวจข้อมูลปริมาณ ลักษณะชนิดองค์ ประกอบและอัตรา การเกิด มูลฝอย ทั่วไป สภาพปัญหา การให้บริการเก็บ ขน บำบัดหรือกำจัด มูลฝอยทั่วไปใน ปัจจุบันในพื้นที่ของ อปท.	มีข้อมูล สถานการณ์ การจัดการ มูลฝอยทั่วไป ลักษณะชนิด องค์ประกอบ และอัตราการ เกิดมูลฝอย ทั่วไป สภาพ ปัญหาการให้ บริการเก็บ ขนและกำจัด มูลฝอยทั่วไป ในปัจจุบันของ อปท.	อปท. (ระบุหน่วยงาน และผู้รับผิดชอบเอง)
2	 <pre> graph TD B[มูลฝอยทั่วไป] --> C[วิเคราะห์ความพร้อม/ ความเป็นไปได้ในการจัดบริการ เก็บ ขน บำบัดหรือกำจัด มูลฝอยทั่วไป แนวทาง การบริหารจัดการ และ เทคโนโลยีการจัดการ] </pre>	ไม่เกิน 30วัน	ประเมินความพร้อม ทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร องค์ความรู้ สำหรับบริหารจัดการ มูลฝอยทั่วไปตาม สภาพของพื้นที่	รู้ศักยภาพ ของ ท้องถิ่นเอง ใน การให้บริการ เก็บ ขน บำบัด หรือกำจัด มูลฝอยทั่วไป	อปท. (ระบุหน่วยงาน และผู้รับผิดชอบเอง)
3	 <pre> graph TD D{เสนอผู้บริหาร} --> E[ดำเนินการ จัดทำระบบ] D --> F[ไม่พร้อม จัดทำระบบ] E --> G[] F --> H[] </pre>	ไม่เกิน 30วัน	ผู้บริหารรับทราบ สถานการณ์/ปัญหา/ อุปสรรค/แนวทาง พัฒนาหรือจัดทำ ระบบการให้บริการ เก็บขน บำบัดหรือ กำจัดมูลฝอยของ อปท.	รายงาน สถานการณ์/ ปัญหา/ อุปสรรค/ แนวทาง พัฒนาการให้ บริการ เก็บ ขนและกำจัด มูลฝอยทั่วไป ของ อปท.	อปท. (ระบุหน่วยงาน และผู้รับผิดชอบเอง)

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐาน คุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
4	<pre> graph TD A[เลือก แนวทาง / เทคโนโลยี การจัดการ ที่เหมาะสม] --> B[ทำโครงการ ลดปริมาณ/ คัดแยกมูลฝอย ทั่วไป การเผยแพร่ ความรู้ วิธีการ จัดการมูลฝอย ทั่วไป ในครัวเรือน ต่อประชาชน] </pre>	ไม่เกิน 30 วัน	มีการวิเคราะห์ แนวทางการดำเนิน งานและเทคโนโลยีที่ เห็นว่ามีเหมาะสม กับสภาพพื้นที่	มีวิธีการ ดำเนินการที่มี ประสิทธิภาพ และใช้ เทคโนโลยีที่ เหมาะสม	อปท. (ระบุหน่วยงาน และผู้รับผิดชอบ เอง)
5	<pre> graph TD A[กำหนดรูปแบบ การดำเนินการ ให้บริการ เก็บ ขน บำบัด หรือ กำจัดมูลฝอย ทั่วไปจากชุมชน ในเขตพื้นที่ของ อปท.] </pre>	ไม่เกิน 30 วัน	วิเคราะห์รูปแบบ การดำเนินงานให้ บริการเก็บ ขนหรือ กำจัดมูลฝอยทั่วไป ที่ เหมาะสมกับ อปท. โดยพิจารณาความ พร้อมของ อปท. และข้อดีข้อเสียของ การดำเนินงานในรูป แบบต่าง ๆ ทั้งการ ดำเนินการเอง การ มอบให้ผู้อื่นดำเนิน การและการอนุญาต ให้เอกชนดำเนินการ โดยการทำเป็นธุรกิจ	รูปแบบการ ดำเนินการให้ บริการเก็บขน หรือ กำจัด มูลฝอยทั่วไปมี ความสอดคล้อง กับสภาพความ พร้อมของ อปท. ทั้งด้าน บุคลากร งบประมาณ และเครื่องจักร อุปกรณ์	อปท. (ระบุ หน่วย งานและผู้รับผิดชอบ เอง)
6.	<pre> graph TD A[กำหนดวิธีการปฏิบัติสำหรับการคัดแยก การเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอยทั่วไป] --> B[อปท. ดำเนินการเอง - เก็บขน - กำจัด] A --> C[อปท. มอบให้ ผู้อื่น ดำเนินการ - เก็บขน - กำจัด] A --> D[อปท.ให้ เอกชน ดำเนินการ โดยเป็น ธุรกิจ - เก็บขน - กำจัด] </pre>	ไม่เกิน 30 วัน	มีการกำหนด มาตรฐานการปฏิบัติ สำหรับการเก็บ ขน บำบัดหรือกำจัด มูลฝอยทั่วไป ที่ชัดเจน	มีข้อกำหนด หลักเกณฑ์ และแผนราย ละเอียดสำหรับ ปฏิบัติงานเก็บ ขนหรือกำจัด มูลฝอยทั่วไปที่ ชัดเจน	อปท. (ระบุหน่วยงาน และผู้รับผิดชอบ เอง)

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐาน คุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
7.		ไม่เกิน 30 วัน	กำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์ วิธีการในการให้บริการเก็บ ขน บำบัดหรือกำจัด มูลฝอยทั่วไปตลอดจนค่าธรรมเนียมในการให้บริการ	มีข้อกำหนดของท้องถิ่น กำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์ วิธีการในการให้บริการเก็บ ขนหรือกำจัด มูลฝอยทั่วไป ตลอดจนค่าธรรมเนียมในการให้บริการ	อปท. (ระบุนหน่วยงานและผู้รับผิดชอบเอง)
8.		ไม่เกิน 30 วัน	มีการติดตาม ควบคุม กำกับการเก็บขน มูลฝอยทั่วไปให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ข้อกำหนดและมาตรฐานการจัดการ	มีแผนงาน กำกับการปฏิบัติในการเก็บขนที่ชัดเจน และมีรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานเก็บขนมูลฝอยทั่วไปรายเดือน และไม่มีปัญหาร้องเรียนด้านการเก็บขน มูลฝอยทั่วไป	อปท. (ระบุนหน่วยงานและผู้รับผิดชอบเอง)
9.		ไม่เกิน 30วัน	จัดเก็บ รวบรวม ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นของระบบ เก็บ ขน บำบัดหรือกำจัดมูลฝอยทั่วไป/ ทบทวนประเมินผลเพื่อพัฒนาการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	มีรายงานสรุปผลการดำเนินงานเก็บ ขน บำบัดหรือกำจัดมูลฝอยทั่วไปเป็นแบบ รายเดือน และรายปี/มีการวิเคราะห์ ผลและ ประสิทธิภาพ การดำเนินการ	อปท. (ระบุนหน่วยงาน และผู้รับผิดชอบเอง)

6. รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงาน

6.1 **สำรวจ วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์การจัดการมูลฝอยทั่วไป ภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ อปท.** โดยมีความครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

6.1.1. ปริมาณมูลฝอยทั่วไป ที่เกิดขึ้นต่อวันการคาดการณ์ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในอนาคต สภาพปัญหาการให้บริการเก็บ ขนบำบัดหรือกำจัดมูลฝอยในปัจจุบันของ อปท. ตลอดจนผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย และสิ่งแวดล้อมของชุมชน

6.1.2. แผนที่แสดงลักษณะการกระจายตัวของชุมชนและสถานการณ์การให้บริการเก็บ ขนหรือกำจัดมูลฝอยทั่วไป

6.1.3 วิเคราะห์ประสิทธิภาพระบบการให้บริการ/ความครอบคลุมการให้บริการและความพร้อมของการจัดระบบบริการเก็บขนหรือกำจัดมูลฝอย โดยวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพการให้บริการ/ความครอบคลุมการให้บริการความพร้อมในการให้บริการ เก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยทั่วไป ทั้งในด้านงบประมาณ สถานที่ กำลังคน และเทคโนโลยี

6.2 **วิเคราะห์ความพร้อม/ความเป็นไปได้ในการจัดบริการเก็บ ขน บำบัดหรือกำจัดมูลฝอย แนวทางการบริหารจัดการ และเทคโนโลยีการจัดการ**

ท้องถิ่นต้องวิเคราะห์ความพร้อม ชีตความสามารถศักยภาพทางด้านบุคลากร องค์กรความรู้ และงบประมาณ ตลอดจนเทคโนโลยีที่เหมาะสมตามสภาพพื้นที่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผน การตัดสินใจของผู้บริหาร ในการจัดให้มีระบบบริการ เก็บ ขนหรือกำจัดมูลฝอยของ อปท. โดย อปท.ควรให้ความสำคัญในการจัดให้มีแผนงานโครงการ นโยบาย แนวทาง ในการณรงค์ให้ประชาชนมีการลดปริมาณ มูลฝอยด้วยหลักการ 3Rs ได้แก่ การลดปริมาณการใช้ (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) และมีการเก็บขน บำบัดหรือกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล โดยไม่เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญต่อชุมชน

6.3 **เสนอผู้บริหารตัดสินใจเพื่อจัดระบบบริการเก็บ ขน บำบัด หรือกำจัดมูลฝอยทั่วไป**

เพื่อตัดสินใจแก้ไขประเด็นปัญหาและเสนอทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินงานจัดการมูลฝอยทั่วไป ตามบทบาทและภารกิจของ อปท. ดังนี้

1. เสนอสถานการณ์การจัดการมูลฝอยทั่วไปในปัจจุบันของ อปท. รวมทั้งอุปสรรค ปัญหา และแนวทางการดำเนินการแก้ไขหรือพัฒนาระบบการจัดการมูลฝอยทั่วไปของ อปท.

2. เสนอผู้บริหารทราบถึงบทบาทและความจำเป็นของการดำเนินงานจัดการมูลฝอยทั่วไป ที่มีประสิทธิภาพและผลกระทบทั้งด้านบวกและลบของการจัดการมูลฝอยทั่วไปที่ไม่มีประสิทธิภาพและไม่ได้มาตรฐาน

3. กรณีท้องถิ่นยังไม่มีระบบการให้บริการเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอยในเขต อปท. เมื่อพิจารณาหรือประเมินความพร้อมและเห็นว่าท้องถิ่นมีความพร้อมในการดำเนินการจัดให้มีระบบการให้บริการเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอยในเขต อปท. แล้วให้เสนอความเห็นต่อผู้บริหารตัดสินใจต่อไป

6.4 **เลือกแนวทางและเทคโนโลยีการจัดการที่เหมาะสม**

กระบวนการกำจัดมูลฝอยทั่วไป จะต้องพิจารณาในรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

- การเลือกเทคโนโลยีการกำจัดที่เหมาะสม

- การดำเนินการควบคุมกระบวนการกำจัดให้เป็นไปตามมาตรฐานตามชนิดของเทคโนโลยี ที่เรียกใช้ เพื่อป้องกันผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม
- การเฝ้าระวังผลกระทบที่อาจเกิดจากการดำเนินการกำจัดที่ไม่ได้มาตรฐาน เช่น ปัญหาเรื่อง กลิ่นเหม็น ฝุ่นละออง น้ำเสีย เป็นต้น
- การกำหนดตารางการดูแลรักษาและซ่อมบำรุงระบบให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดียู่เสมอ โดยการ กำหนดแผนงานและงบประมาณไว้ล่วงหน้าเป็นรายปี

6.5 กำหนดรูปแบบการดำเนินการให้บริการ เก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยทั่วไป ในเขตพื้นที่ ของ อบท.

โดยพิจารณาข้อดี ข้อเสีย ในรูปแบบการดำเนินการแบบต่างๆ ของท้องถิ่น (ดำเนินการเอง, การมอบ, การอนุญาตผู้อื่นดำเนินการเป็นธุรกิจ)

6.6 กำหนดวิธีการปฏิบัติ สำหรับการคัดแยก การเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอยทั่วไป

6.6.1 อบท. ดำเนินการเอง (เก็บขน, กำจัด) กำหนดวิธีการปฏิบัติ สำหรับการลดปริมาณ การคัดแยก การเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอย

6.6.2 อบท.มอบให้ผู้อื่นดำเนินการ (เก็บขน, กำจัด) จัดทำข้อตกลงและหลักเกณฑ์ การดำเนินงาน การลดปริมาณการคัดแยก เก็บขน หรือกำจัดมูลฝอยเพื่อให้ผู้รับมอบนำไปปฏิบัติ

6.6.3 อบท.อนุญาตให้เอกชนดำเนินการโดยเป็นธุรกิจ(เก็บขน, กำจัด) กำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไข การดำเนินงานและการอนุญาตเอกชนที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ดำเนินงานเก็บขนหรือกำจัดมูลฝอย

6.7 ออกข้อกำหนดของท้องถิ่น กำหนดหลักเกณฑ์ มาตรฐาน วิธีการ และค่าธรรมเนียมใน การให้ บริการเก็บ ขน บำบัด หรือกำจัดมูลฝอย (ใช้ในกรณีท้องถิ่นยังไม่มีบริการให้บริการเก็บ ขน หรือกำจัด มูลฝอยในเขต อบท.หรือกรณี ที่ท้องถิ่นจัดให้มีบริการแล้วแต่ยังไม่ได้ออกข้อกำหนดของท้องถิ่นทั้งนี้เพื่อใช้ข้อกำหนดของท้องถิ่น เป็นหลักเกณฑ์ปฏิบัติสำหรับการให้บริการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย) การจัดทำข้อกำหนดให้ดำเนินการตาม SOP เรื่อง การออกข้อกำหนดของท้องถิ่นของศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

6.8 การติดตาม/ควบคุม/กำกับกับการดำเนินการลดปริมาณ/การคัดแยก/เก็บ ขน มูลฝอยทั่วไปให้เป็น ไปตามหลักเกณฑ์ข้อกำหนดและมาตรฐานทางวิชาการ

การดำเนินการเก็บ ขน มูลฝอยทั่วไปจะต้องพิจารณารายละเอียดในกระบวนการต่าง ๆ ดังนี้ กระบวนการเก็บ ขน มูลฝอยทั่วไป จะต้องพิจารณาในรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

- การกำหนดเส้นทาง ระยะเวลา หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเก็บ ขน มูลฝอยจากแหล่งกำเนิด ต่าง ๆ
- การดูแลรักษา ซ่อมบำรุง ยานพาหนะ และอุปกรณ์ที่ใช้เก็บ ขน มูลฝอยให้สะอาด และสามารถ ใช้การได้อยู่เสมอ
- การกำหนดมาตรการป้องกันผลกระทบจากการเก็บ ขน มูลฝอย เช่น กลิ่น ฝุ่น ฯลฯ
- การป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพต่อผู้ปฏิบัติงาน

6.9 วิเคราะห์ ทบทวนประเมินผลกระบวนการลดปริมาณ/คัดแยก การเก็บขนหรือกำจัดมูลฝอย ทั่วไปและพัฒนาการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ

วิเคราะห์ ทบทวนกระบวนการลดปริมาณ/คัดแยก การเก็บ ขน บำบัดหรือ กำจัดมูลฝอย เพื่อ พัฒนาการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการดำเนินการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยของท้องถิ่น

เจ้าหน้าที่ต้องมีการประเมินการดำเนินการเป็นระยะ ๆ และต้องจัดทำรายงานเสนอต่อผู้บังคับบัญชาทุกเดือน และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานรายปี มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลการให้บริการเก็บ ขน และกำจัด มูลฝอยที่มีประสิทธิภาพและพร้อมนำมาวิเคราะห์ใช้ประโยชน์ได้ตลอดเวลา ซึ่งฐานข้อมูลควรประกอบด้วยข้อมูลปริมาณมูลฝอยต่อวัน ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเก็บ ขน และกำจัดค่าจ้างพนักงาน ค่าซ่อมบำรุง ดูแลรักษาอุปกรณ์เครื่องจักร

7. นิยาม

“มูลฝอย” ตาม พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550 หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ชากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่นและหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

“มูลฝอยทั่วไป” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ชากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใด ที่เก็บ กวาด จากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่นจากชุมชน

8. แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง

แบบสำรวจข้อมูลการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยตามระบบฐานข้อมูลด้านกฎหมายสาธารณสุขในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย โดยศูนย์บริหารกฎหมาย กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

มาตรฐานการปฏิบัติงาน สำหรับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	ชื่อกระบวนการ การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ	ลำดับกระบวนการ : 10
	ผู้จัดทำ กลุ่มพัฒนาการสุขาภิบาล สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย	วันที่เริ่มใช้เอกสาร 1 ตุลาคม 2556
		จำนวนหน้า : 10 หน้า

1. วัตถุประสงค์

เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำกระบวนการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดการมูลฝอยของท้องถิ่นให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะเป็นไปตามมาตรฐานวิชาการ และกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่กระบวนการ การลดปริมาณ/การคัดแยก การเก็บ ขน การบำบัดหรือการกำจัด

2. ขอบเขต

ครอบคลุมการดำเนินงานจัดการมูลฝอยติดเชื้อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่การสำรวจรวบรวมข้อมูลจำนวนแหล่งกำเนิด/อัตราการเกิดและปริมาณมูลฝอยติดเชื้อภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพร้อมกับประมวลข้อกฎหมายในพ.ร.บ.การสาธารณสุข วิเคราะห์ข้อมูลประกอบการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเพื่อใช้สำหรับการให้บริการเก็บ ขน กรณีขนส่งมูลฝอยติดเชื้อต้องมีเอกสารกำกับ การขนส่งทุกครั้งบำบัดหรือกำจัดมูลฝอย ประเมินความพร้อม/ความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ เสนอผู้บริหารเพื่อตัดสินใจว่าจะจัดทำระบบหรือไม่ รวมถึงการติดตาม/ควบคุม/กำกับ การเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ตลอดจนทบทวนประมวลผลกระบวนการเก็บขนหรือกำจัดมูลฝอยมูลฝอยติดเชื้อ เพื่อการพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โดยประยุกต์ใช้หลักการคัดแยกมูลฝอย การลดปริมาณ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ด้วยการรีไซเคิล (3R:Reduce Reuse Recycle)

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. เอกสารอ้างอิง

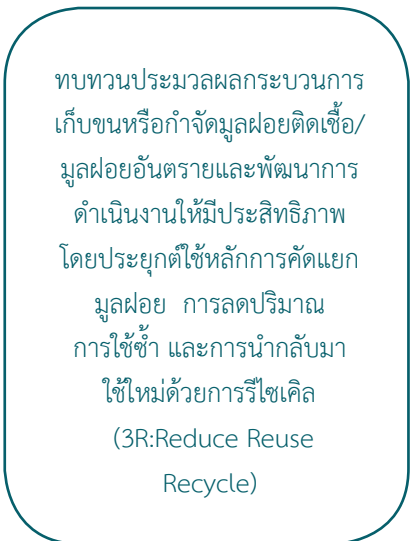
- 4.1 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไข พ.ศ. 2550 หมวด 3 การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย มาตรา 18 มาตรา 19 และมาตรา 20
- 4.2 กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545
- 4.3 คู่มือการดำเนินงานตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 โดย ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย
- 4.4 มาตรฐานการบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ฉบับปี พ.ศ. 2550
- 4.6 เอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ (Infectious Waste Manifest System) ฉบับปี 2556 โดยกรมอนามัย
- 4.7 แนวทางการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ โดยเทคโนโลยีการทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ ณ แหล่งกำเนิด

5. แผนภูมิการทำงาน

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐาน คุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
1	<pre> graph TD A[สำรวจ รวบรวมข้อมูลจำนวน แหล่งกำเนิด/อัตราการเกิดและ ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อภายใน เขตพื้นที่รับผิดชอบของ อปท. พร้อมกับประมวลข้อกฎหมายใน พ.ร.บ.การสาธารณสุข] </pre>	ไม่เกิน 30 วัน	สำรวจข้อมูลแหล่งกำเนิดปริมาณลักษณะชนิด องค์ประกอบและอัตราการเกิดมูลฝอยติดเชื้อสภาพปัญหาการให้บริการ เก็บขน บำบัดหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อในปัจจุบันในพื้นที่ของอปท.	มีฐานข้อมูลแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อ ลักษณะชนิด องค์ประกอบและอัตราการเกิดมูลฝอยติดเชื้อสภาพปัญหาการให้บริการเก็บขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อในปัจจุบันของอปท.	อปท.(ระบุหน่วยงานและผู้รับผิดชอบ)
2	<pre> graph TD B[วิเคราะห์ข้อมูล/ยกร่างข้อกำหนดตามรูปแบบการจัดการมูลฝอยติดเชื้อใน พ.ร.บ.การสาธารณสุข] B --> C1[อปท. ดำเนินการเอง - เก็บขน - กำจัด] B --> C2[อปท. มอบให้ผู้อื่นดำเนินการ - เก็บขน - กำจัด] B --> C3[อปท. อนุญาตให้เอกชนดำเนินการโดยเป็นธุรกิจ - เก็บขน - กำจัด] C1 --> D[ออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเพื่อใช้ในการให้บริการเก็บขนกรณีขนส่งมูลฝอยติดเชื้อต้องมีเอกสารกำกับกับการขนส่งทุกครั้ง บำบัดหรือกำจัดมูลฝอย] C2 --> D C3 --> D D --> E((SOP การออกข้อกำหนดท้องถิ่น)) </pre>	ตาม SOP การออกข้อกำหนดของท้องถิ่น	กำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์ วิธีการในการให้บริการเก็บขนกรณีขนส่งมูลฝอยติดเชื้อต้องมีเอกสารกำกับกับการขนส่งปริมาณทุกครั้ง บำบัดหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อตลอดจนค่าธรรมเนียมในการให้บริการ	มีเงื่อนไข หลักเกณฑ์ วิธีการในการให้บริการเก็บขนกรณีขนส่งมูลฝอยติดเชื้อต้องมีเอกสารกำกับกับการขนส่งทุกครั้ง หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ตลอดจนค่าธรรมเนียมในการให้บริการ	อปท.(ระบุหน่วยงานและผู้รับผิดชอบ)

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐาน คุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
3	<pre> graph TD A[ประเมินความพร้อม/ความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อและกำหนดแผนปฏิบัติการควบคุมกำกับกับการดำเนินงานจัดการมูลฝอยติดเชื้อ เพื่อเสนอแนวทางเลือกการบริหารจัดการและเทคโนโลยีการจัดการ] --> B[ประเมินความพร้อม/ความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อเสนอแนวทางเลือกการบริหารจัดการและเทคโนโลยีการจัดการ] A --> C[ควบคุมกำกับแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อในพื้นที่ของ อปท. ให้มีการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ.2545] B --> D[อปท.(ระบุหน่วยงานและผู้รับผิดชอบ)] C --> D </pre> ประเมินความพร้อม/ความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อและกำหนดแผนปฏิบัติการควบคุมกำกับกับการดำเนินงานจัดการมูลฝอยติดเชื้อ เพื่อเสนอแนวทางเลือกการบริหารจัดการ และเทคโนโลยีการจัดการ ประเมินความพร้อม/ความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อเสนอแนวทางเลือกการบริหารจัดการและเทคโนโลยีการจัดการ ควบคุมกำกับแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อในพื้นที่ของ อปท. ให้มีการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ.2545	ไม่เกิน 30วัน	-ประเมินความพร้อมทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร องค์ความรู้ สำหรับบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อของพื้นที่ -การควบคุมกำกับแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อในพื้นที่ของอปท. ให้มีการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายกระทรวงฯ	-ข้อเสนอแนวทาง/แผนงาน/โครงการในการจัดบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อ -แผนการควบคุมแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อครบทุกแหล่งกำเนิด -ทะเบียนแหล่งกำเนิด -ทะเบียน เอกชนดำเนินการขนส่งโดยเป็นธุรกิจ -ทะเบียน เอกชนดำเนินการกำจัดโดยเป็นธุรกิจ -การใช้งานเอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อและการวิเคราะห์ผล	อปท.(ระบุหน่วยงานและผู้รับผิดชอบ)

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐาน คุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
4	<pre> graph TD A[เสนอผู้บริหารตัดสินใจ] --> B{ } B --> C[จัดทำระบบ] B --> D[ไม่จัดทำระบบ] C --> E[เลือกแนวทางจัดบริการเก็บขน และ/หรือกำจัด] D --> E E --> F[อปท.ดำเนินการ เอง - เก็บขน - กำจัด] E --> G[อปท.มอบ ให้ผู้อื่น ดำเนินการ - เก็บขน - กำจัด] E --> H[อปท. อนุญาตให้ เอกชน ดำเนินการโดยเป็น ธุรกิจ - เก็บขน - กำจัด] F --> I[] G --> I H --> I I --> J[] </pre>	ไม่เกิน 30 วัน	-กำหนดรูปแบบการดำเนินการให้บริการเก็บ ขน บำบัด หรือ กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ตามเงื่อนไขหลักเกณฑ์ วิธีการในการให้บริการเก็บขนบำบัดหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ กรณีขนส่งมูลฝอยติดเชื้อต้องมีเอกสารกำกับ การขนส่งปริมาณทุกครั้ง	-รูปแบบการดำเนินการให้บริการ เก็บ ขน บำบัด หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ	อปท. (ระบุหน่วยงานและผู้รับผิดชอบ)
5.	<pre> graph TD A[ติดตาม/ควบคุม/กำกับ การเก็บ ขน มูลฝอยติดเชื้อ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์] --> B{ } B --> C[ได้มาตรฐาน] B --> D[ไม่ได้ มาตรฐาน] C --> E[ดำเนินการต่อ] D --> F[แก้ไข/ ปรับปรุง] F --> A </pre>		-การติดตาม ควบคุม กำกับการเก็บขนหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อกำหนดและมาตรฐานการเก็บขนหรือกำจัด	-แผนงานกำกับ การปฏิบัติใน การเก็บขน -รายงานผลการปฏิบัติงานเก็บขนมูลฝอย ติดเชื้อราย เดือน -จัดเก็บเอกสาร กำกับการขนส่ง มูลฝอยติดเชื้อ	อปท. (ระบุหน่วยงานและผู้รับผิดชอบ)

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐาน คุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
6.	 ทบทวนประมวลผลกระบวนการเก็บขนหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ/มูลฝอยอันตรายและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โดยประยุกต์ใช้หลักการคัดแยก มูลฝอย การลดปริมาณ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ด้วยการรีไซเคิล (3R: Reduce Reuse Recycle)	ไม่เกิน 30 วัน	กระบวนการ/กิจกรรมที่ประยุกต์ใช้หลักการคัดแยก มูลฝอยติดเชื้อ การลดปริมาณ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ด้วยการรีไซเคิล	มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านประยุกต์ใช้หลักการคัดแยก มูลฝอยติดเชื้อ -การลดปริมาณ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ด้วยการรีไซเคิล	อปท. (ระบุหน่วยงานและผู้รับผิดชอบ)

6. รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงาน

6.1 สํารวจ รวบรวมข้อมูลจํานวนแหล่งกําเนิด/อัตราการเกิดและปริมาณมูลฝอยติดเชื้อภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบโดยมีความครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

6.1.1. แหล่งกําเนิดปริมาณลักษณะชนิดองค์ประกอบและอัตราการเกิดมูลฝอยติดเชื้อ สภาพปัญหาการให้บริการเก็บ ขนบําบัดหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ/มูลฝอยอันตรายในปัจจุบันในพื้นที่ของ อปท. เพื่อจํัดทำฐานข้อมูลตลอดจนผลกระทบต่อนําสภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อม

6.1.2. จัดทำ/กำหนดแผนที่แสดงแหล่งกําเนิดและเส้นทางให้บริการเก็บขนหรือกำจัด มูลฝอยติดเชื้อ

6.1.3 ประเมินความพร้อมของการจัดระบบบริการเก็บขนหรือกำจัดมูลฝอย ทั้งในด้านงบประมาณ สถานที่ กำลังคน และเทคโนโลยี รวมถึงการควบคุมกํากับแหล่งกําเนิดมูลฝอยติดเชื้อในพื้นที่ของ อปท. ให้มีการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

6.2 วิเคราะห์ข้อมูลยกร่างข้อกําหนดตามรูปแบบการจัดการมูลฝอยติดเชื้อใน พ.ร.บ. การสาธารณสุข

วิเคราะห์การจัดการมูลฝอยติดเชื้อเพื่อกําหนดข้อกําหนดท้องถิ่น กําหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์ วิธีการในการให้บริการเก็บขน (กรณีขนส่งมูลฝอยติดเชื้อต้องมีเอกสารกํากับการขนส่งปริมาณทุกครั้ง) บําบัดหรือกำจัด มูลฝอยติดเชื้อ ตลอดจนค่าธรรมเนียมในการให้บริการมูลฝอยติดเชื้อ

การจัดทำข้อกำหนดให้ดำเนินการตาม SOP เรื่อง การออกข้อกำหนดของท้องถิ่นของ ศูนย์บริหาร กฎหมายสาธารณสุข (กรณีท้องถิ่นยังไม่มี/ไม่สามารถดำเนินการให้บริการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อในเขตอปท. หรือกรณีท้องถิ่นจัดให้มีบริการแล้วแต่ยังไม่ได้ออกข้อกำหนดของท้องถิ่นทั้งนี้เพื่อใช้ข้อกำหนดของท้องถิ่น เป็นหลักเกณฑ์ ปฏิบัติสำหรับการให้บริการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย)

6.3 ประเมินความพร้อม/ความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ และกำหนดแผนปฏิบัติการควบคุมกำกับการดำเนินงานจัดการมูลฝอยติดเชื้อ เพื่อเสนอแนวทางเลือกการบริหาร จัดการและเทคโนโลยีการจัดการ

6.3.1 ท้องถิ่นต้องประมวลความพร้อม ชีตความสามารถศักยภาพทางด้านบุคลากร องค์ความรู้ และงบประมาณ ตลอดจนเทคโนโลยีที่เหมาะสมตามสภาพพื้นที่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการเสนอทางเลือกแนวทางการดำเนินการเพื่อ การตัดสินใจของผู้บริหารท้องถิ่น ในการจัดให้มีระบบบริการ เก็บ ขนและ/หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อของ อปท.และมีการเก็บขน บำบัดหรือกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล โดยไม่เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญต่อ ชุมชนและเป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ.2545 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ในกรณีของมูลฝอยติดเชื้อ อปท.จะต้องให้ความสำคัญในการเก็บรวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับแหล่งกำเนิด รวมถึงการใช้งานเอกสารกำกับการขนส่งเพื่อประโยชน์สำหรับการควบคุมกำกับการดำเนินงานจัดการมูลฝอยติดเชื้อของแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อเหล่านั้นให้เป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) จำนวนและประเภทของแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของ อปท. ได้แก่ สถานบริการสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาลทุกแห่ง คลินิกเอกชน โรงพยาบาลสัตว์ คลินิกสัตว์ ห้องปฏิบัติการ ตรวจวิเคราะห์ ฯลฯ

2) สถานการณ์การจัดการมูลฝอยติดเชื้อของแหล่งกำเนิด ประเภทต่างๆ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของ อปท. เช่น การคัดแยกการเก็บรวบรวม การเคลื่อนย้าย การขนส่ง การกำจัด

6.3.2 กำหนดแผนปฏิบัติการควบคุมกำกับการดำเนินงานจัดการมูลฝอยติดเชื้อทั้งภายในและภายนอกแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อต้องมีการตรวจประเมินรับรองการจัดการมูลฝอยติดเชื้อในพื้นที่ของ อปท.ให้มีการปฏิบัติให้ถูกต้องตามมาตรฐานกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ.2545 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในขั้นตอนต่อไป

1) ควบคุมกำกับการปฏิบัติในการเก็บขนให้เป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545ได้แก่ ลักษณะของยานพาหนะที่ใช้ในการเก็บขน มีบุคลากรที่รับผิดชอบในการเก็บขน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องผ่านการอบรมตามหลักสูตรระดับและป้องกันการแพร่กระจายเชื้อที่อาจเกิดจากมูลฝอยติดเชื้อ การกำหนดเส้นทางการเก็บขน มูลฝอยติดเชื้อที่เหมาะสม ตลอดจนการดูแลรักษา ซ่อมบำรุง ยานพาหนะและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บขน ตามมาตรฐานที่กำหนดในกระทรวงฯ

2) ควบคุมกระบวนการกำจัดให้เป็นไปตามมาตรฐานตามประเภทของเทคโนโลยีที่ใช้งาน เพื่อป้องกันผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม

- การดำเนินการควบคุมกระบวนการกำจัดให้ถูกต้องตามกฎกระทรวงฯ

- การเฝ้าระวังผลกระทบที่อาจเกิดจากการดำเนินการกำจัดที่ไม่ได้มาตรฐาน เช่น ปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็น ฝุ่นละออง และน้ำเสีย เป็นต้น

- การกำหนดตารางการดูแลรักษาและซ่อมบำรุงระบบกำจัดให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ อยู่เสมอ โดยมีการกำหนดแผนงานและงบประมาณไว้ล่วงหน้าเป็นรายปี

6.4 เสนอผู้บริหารตัดสินใจเพื่อจัดทำ/ไม่จัดทำระบบบริการเก็บ ขน บำบัดและหรือกำจัดมูลฝอย ติดเชื้อ

6.4.1 ไม่จัดทำระบบการให้บริการเก็บขน และ/หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ในเขตอปท. แต่อปท. ต้องควบคุมกำกับการดำเนินงานจัดการมูลฝอยติดเชื้อ/มูลฝอยอันตรายของแหล่งกำเนิดต้องมีการตรวจประเมิน รับรองการจัดการมูลฝอยติดเชื้อภายในแหล่งกำเนิดทุกแหล่งกำเนิดในพื้นที่ของ อปท.ให้มีการปฏิบัติให้ถูกต้องตาม มาตรฐานกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ.2545 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

6.4.2 จัดทำระบบโดยเลือกแนวทางจัดบริการเก็บขนและ/หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้ถูกต้องตาม มาตรฐานกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ.2545 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1) เลือกแนวทางการจัดบริการ เก็บ ขน บำบัดและ/หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อในเขตพื้นที่ ของ อปท.

1.1) อปท.ดำเนินการเอง (เก็บขนและ/หรือ กำจัด) มูลฝอยติดเชื้อ อปท.ดำเนินการ จัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมดำเนินงาน การลงทุนจัดหาระบบเก็บขนและ/หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ รวมถึง การเดินระบบและการซ่อมบำรุงระบบ

1.2) อปท.มอบให้ผู้อื่นดำเนินการ (เก็บขนและ/หรือ กำจัด) มูลฝอยติดเชื้อ อปท.ดำเนินการ จัดทำข้อตกลง ขอบเขตการดำเนินงาน เงื่อนไขหลักเกณฑ์ วิธีการที่อปท.มอบให้ผู้อื่นดำเนินการในระบบเก็บ ขน และ/หรือกำจัด มูลฝอยติดเชื้อ ให้ถูกต้องตามมาตรฐานกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ.2545 และ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.3) อปท.อนุญาตให้เอกชนดำเนินการ (เก็บขน, กำจัด) มูลฝอยติดเชื้อโดยเป็นธุรกิจ กำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์ วิธีการในการให้บริการเก็บขน (กรณีขนส่งมูลฝอยติดเชื้อต้องมีเอกสารกำกับการขนส่ง ปริมาณทุกครั้ง) บำบัดหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อตลอดจนอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการรวมถึงการอนุญาตเอกชน ที่มีคุณสมบัติตามกำหนด

6.5 การติดตาม ควบคุม กำกับการเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อ กำหนดและมาตรฐานการเก็บขนหรือกำจัด

6.5.1 การดำเนินการเก็บ ขน มูลฝอยติดเชื้อต้องพิจารณา ดังนี้

1) การกำหนดเส้นทาง ระยะเวลา หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเก็บ ขน มูลฝอยติดเชื้อ/ มูลฝอยอันตรายจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ

2) การดูแลรักษา ซ่อมบำรุง ยานพาหนะ และอุปกรณ์ที่ใช้เก็บ ขน มูลฝอยติดเชื้อ/มูลฝอย อันตรายให้สะอาดและสามารถใช้งานได้อยู่เสมอ

3) การกำหนดมาตรการป้องกันผลกระทบจากการเก็บ ขน มูลฝอยติดเชื้อ/มูลฝอยอันตราย เช่น กลิ่น ฝุ่น ฯลฯ

4) การป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพต่อผู้ปฏิบัติงาน

5) ควบคุมแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อทุกแห่งให้ปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัด มูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 อันประกอบด้วย การเก็บรวบรวม การเคลื่อนย้าย การขนและ การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ของแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อประเภทต่าง ๆ ตลอดจนการปฏิบัติตามกฎกระทรวงฯ ในประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อประจำหน่วยงาน การขออนุญาตกำจัดมูลฝอย

ติดเชื้เอง การให้อนุญาตแก่เอกชนที่ทำการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้โดยการทำเป็นธุรกิจมา เก็บขนมูลฝอยติดเชื้จากแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้ใดๆ ภายในพื้นที่ เป็นต้น

6) ควบคุมกำกับการปฏิบัติในการเก็บขนให้เป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้ พ.ศ. 2545 ได้แก่ ลักษณะของยานพาหนะที่ใช้ในการเก็บขน มีบุคลากรที่รับผิดชอบในการเก็บขน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องผ่านการอบรมตามหลักสูตรระดับและป้องกันการแพร่กระจายเชื้ที่อาจเกิดจาก มูลฝอยติดเชื้ การกำหนดเส้นทางในการเก็บขน มูลฝอยติดเชื้ที่เหมาะสม ตลอดจนการดูแลรักษา ซ่อมบำรุง ยานพาหนะและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บขน ตามมาตรฐานที่กำหนดในกระทรวงฯ

6.5.2 การดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้ต้องพิจารณา ดังนี้

1) การปฏิบัติในการกำจัดถูกต้องตามชนิดของเทคโนโลยีที่ใช้กำจัดและได้มาตรฐานทางวิชาการและเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กำหนด

2) การเฝ้าระวังตรวจสอบระบบการกำจัดไม่ให้ก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ เช่น การตรวจสอบผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศเสียจาก ปล่องเตาเผามูลฝอยติดเชื้

6.6 ทบทวนประมวลผลกระบวนการเก็บขนหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้และพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพโดยประยุกต์ใช้หลักการคัดแยกมูลฝอย การลดปริมาณ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ ด้วยการรีไซเคิล (3R:Reduce Reuse Recycle)

ทบทวนกระบวนการลดปริมาณ/คัดแยก การเก็บ ขน บำบัดหรือ กำจัดมูลฝอยติดเชื้ เพื่อพัฒนาการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการดำเนินการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้ของท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ต้องมีการประเมินการดำเนินการเป็นระยะ ๆ และต้องจัดทำรายงานเสนอต่อผู้บังคับบัญชาทุกเดือน และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานรายปี มีการจัดทาระบบฐานข้อมูลการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้ที่มีประสิทธิภาพและพร้อมนำมาวิเคราะห์ใช้ประโยชน์ได้ตลอดเวลา ซึ่งฐานข้อมูลควรประกอบด้วยข้อมูลปริมาณมูลฝอยติดเชื้ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเก็บ ขน และกำจัดค่าจ้างพนักงาน ค่าซ่อมบำรุง ดูแลรักษาอุปกรณ์เครื่องจักรโดย อปท.ควรให้ความสำคัญในการจัดให้มีแผนงานโครงการ นโยบาย แนวทาง ในการณรงค์ให้ประชาชน/สถานประกอบการ/สถานพยาบาล(แหล่งกำเนิด)มีการลดปริมาณมูลฝอยติดเชื้ด้วยหลักการ 3Rs ได้แก่ การลดปริมาณการใช้ (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)

7. นิยามที่ใช้

“มูลฝอย” ตาม พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และ พระราชบัญญัติการสาธารณสุขฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550 หมายความว่าเศษกระดาษเศษผ้าเศษอาหารเศษสินค้าเศษวัตถุถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหารแล้วสกปรก สัตว์หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนนตลาดที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่นและหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

“มูลฝอยติดเชื้” ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้ พ.ศ. 2545 หมายความว่ามูลฝอยที่มีเชื้โรคปะปนอยู่ในปริมาณหรือมีความเข้มข้นซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้วสามารถทำให้เกิดโรคได้

กรณีมูลฝอยดังต่อไปนี้ที่เกิดขึ้นหรือใช้ในกระบวนการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์และการรักษาพยาบาล การให้ภูมิคุ้มกันโรคและการทดลองเกี่ยวกับโรคและการตรวจชันสูตรศพหรือซากสัตว์รวมทั้งในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวให้ถือว่าเป็นมูลฝอยติดเชื้

- (1) ชากหรือชิ้นส่วนของมนุษย์หรือสัตว์ที่เป็นผลมาจากการผ่าตัดการตรวจชิ้นสุตรศพหรือซากสัตว์และการใช้สัตว์ทดลอง
- (2) วัสดุของมีคมเช่นเข็มใบมีดกระบอกฉีดยาหลอดแก้วภาชนะที่ทำด้วยแก้วสไลด์และแผ่นกระจกปิดสไลด์
- (3) วัสดุซึ่งสัมผัสหรือสงสัยว่าจะสัมผัสกับเลือดส่วนประกอบของเลือดผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเลือดสารน้ำจากร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์หรือวัคซีนที่ทำจากเชื้อโรคที่มีชีวิตเช่นสำลีผ้าก๊อส ผ้าต่างๆและท่อยาง
- (4) มูลฝอยทุกชนิดที่มาจากห้องรักษาผู้ป่วยติดเชื้อร้ายแรง

8. แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง

1. แบบสำรวจข้อมูลการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยตามระบบฐานข้อมูลด้านกฎหมายสาธารณสุขในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย โดยศูนย์บริหารกฎหมาย กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
2. แบบประเมินคุณภาพการจัดการมูลฝอยติดเชื้อสำหรับโรงพยาบาล ตามคู่มือแนวทางการพัฒนาสถานบริการสาธารณสุข
3. แบบฟอร์มเอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อตามที่กรมอนามัยกำหนดปี 2556

มาตรฐานการปฏิบัติงาน สำหรับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	ชื่อกระบวนการ การจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรือ อันตรายจากชุมชน	ลำดับกระบวนการ : 11
	ผู้จัดทำ กลุ่มพัฒนาการสุขาภิบาล สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย	วันที่เริ่มใช้เอกสาร 1 ตุลาคม 2556
		จำนวนหน้า : 7 หน้า

1. วัตถุประสงค์

เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำกระบวนการจัดการมูลฝอย ซึ่งประกอบด้วยจัดการมูลฝอยทั่วไป มูลฝอยติดเชื้อ และมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดการมูลฝอยของท้องถิ่น ให้ต้องด้วยสัญลักษณ์เป็นไปตามมาตรฐานวิชาการ และกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่กระบวนการการลดปริมาณ/ การคัดแยก การเก็บ ขน การบำบัดหรือการกำจัด

2. ขอบเขต

ครอบคลุมการดำเนินงานจัดการมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่การสำรวจ รวบรวมข้อมูล จำนวนแหล่งกำเนิด/อัตราการเกิดและปริมาณวิเคราะห์และประมวลข้อมูลมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน เสนอผู้บริหารตัดสินใจเพื่อจัดทำระบบการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนเลือกและกำหนดรูปแบบ การดำเนินการจัดการบริการระบบการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนดำเนินการติดตาม ควบคุม กำกับการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยเป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนทบทวนประมวลผลกระบวนการเก็บขนหรือกำจัด มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โดยประยุกต์ใช้หลักการคัดแยก มูลฝอย การลดปริมาณ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ด้วยการรีไซเคิล

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

4. เอกสารอ้างอิง

- 4.1 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไข พ.ศ. 2550 หมวด 3 การจัดการ สิ่งปฏิกูลและมูลฝอย มาตรา 18 มาตรา 19 และมาตรา 20
- 4.2 พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535
- 4.3 ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การขนส่งวัตถุอันตรายทางบก พ.ศ. 2546
- 4.4 ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุไม่ใช้แล้ว พ.ศ. 2548
- 4.5 มาตรฐานการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยและ สิ่งปฏิกูล ฉบับปี พ.ศ. 2550
- 4.6 ขั้นตอนการประสานงานการจัดการการลักลอบทิ้งกากอุตสาหกรรม จัดทำโดยฝ่ายเลขานุการร่วม คณะทำงานเพื่อร่วมมือด้านการจัดการกากอุตสาหกรรม

4.7 คู่มือบัญชีของเสียที่เป็นแหล่งทรัพยากรทดแทน (กลุ่มครัวเรือน) กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เมษายน 2556

4.8 คู่มือบัญชีของเสียที่เป็นแหล่งทรัพยากรทดแทน (กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์) กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เมษายน 2556

4.9 ชุดคู่มือโครงการรณรงค์ส่งเสริมและสร้างความตระหนักพัฒนาศักยภาพบุคลากร สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังและส่งเสริมสิทธิการบริหารจัดการสารเคมีและวัตถุอันตรายภาคอุตสาหกรรม

5. แผนภูมิการทำงาน

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐาน คุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
1		ไม่เกิน 30 วัน	สำรวจข้อมูลแหล่งกำเนิดปริมาณลักษณะชนิดองค์ประกอบและอัตราการเกิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน สภาพปัญหาการคัดแยกการให้บริการเก็บ ขน บำบัดหรือกำจัดมูลฝอยอันตรายในปัจจุบันในพื้นที่ของ อปท.	มีฐานข้อมูลแหล่งกำเนิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ลักษณะชนิด องค์ประกอบและอัตราการเกิดสภาพปัญหาการคัดแยกการให้บริการเก็บขนและกำจัดมูลฝอยอันตรายในปัจจุบันในพื้นที่ของอปท.	อปท.(ระบุหน่วยงานและผู้รับผิดชอบ)
2.		ไม่เกิน 30 วัน	-ประเมินความพร้อมทั้งด้านงบประมาณบุคลากร องค์ความรู้สำหรับบริหารจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนของพื้นที่ -การควบคุมกำกับแหล่งกำเนิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนในพื้นที่ของ อปท. ให้มีการปฏิบัติให้ถูกต้องตาม (ร่าง) กฎกระทรวงฯและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง	-ข้อเสนอแนวทางในการจัดบริหารจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน -แผนการควบคุมกำกับแหล่งกำเนิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน	อปท. (ระบุหน่วยงานและผู้รับผิดชอบ)

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐาน คุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
3.		ไม่เกิน 30 วัน	ผู้บริหาร ตัดสินใจ จัดทำหรือไม่จัดทำ ระบบการจัดการ มูลฝอยที่เป็นพิษหรือ อันตรายจากชุมชน ของ อปท.	มีแนวทางจัดทำ หรือไม่จัดทำระบบ การจัดการมูลฝอย ที่เป็นพิษหรือ อันตรายจากชุมชน ของ อปท.	อปท.(ระบุ หน่วยงานและ ผู้รับผิดชอบ)
4.		-	กำหนดรูปแบบการ ดำเนินการการจัด บริการระบบการ จัดการมูลฝอยที่เป็น พิษหรืออันตรายจาก ชุมชน	รูปแบบการดำเนิน การ การจัดการบริการ ระบบการจัดการ มูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจาก ชุมชน	อปท. (ระบุ หน่วยงานและ ผู้รับผิดชอบ)
5.		-	กระบวนการ/กิจกรรมที่ประยุกต์ใช้ หลักการคัดแยก มูลฝอยที่เป็นพิษหรือ อันตรายจากชุมชน การลดปริมาณ การใช้ซ้ำและ การนำกลับมาใช้ใหม่ ด้วยการรีไซเคิล	มีแผนงาน/ โครงการ/กิจกรรม ด้านประยุกต์ใช้ หลักการคัดแยก มูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจาก ชุมชน การลดปริมาณการ ใช้ซ้ำและการนำ กลับมาใช้ใหม่ ด้วยการรีไซเคิล	อปท.(ระบุ หน่วยงานและ ผู้รับผิดชอบ)

6. รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงาน

6.1 สํารวจ รวบรวมข้อมูลจํานวนแหล่งกําเนิด/อัตราการเกิดและปริมาณ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบโดยมีความครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

6.1.1. แหล่งกําเนิดปริมาณลักษณะชนิดองค์ประกอบและอัตราการเกิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนสภาพปัญหาการให้บริการเก็บ ขน บําบัดหรือกําจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนในปัจจุบันในพื้นที่ของ อปท. เพื่อจัดทำฐานข้อมูลตลอดจนผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อม

6.1.2. จัดทำ/กำหนดแผนที่แสดงแหล่งกําเนิดและเส้นทางการให้บริการเก็บ ขนหรือการจัดบริการระบบการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

6.1.3 รวบรวมข้อมูลความพร้อมของระบบการจัดการทั้งในด้านงบประมาณ สถานที่ กำลังคนและเทคโนโลยี รวมถึงการควบคุมกํากับแหล่งกําเนิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีการปฏิบัติให้ถูกสุขลักษณะและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดตามกฎหมายเกี่ยวข้อง

6.2 วิเคราะห์และประมวลข้อมูลมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ความเป็นไปได้ในการจัดการระบบการจัดการรวมทั้งระบบเก็บ ขนหรือกําจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนและเสนอแนวทางเลือกการบริหารจัดการ และเทคโนโลยีการจัดการ

6.2.1 ท้องถิ่นต้องประมวลความพร้อม ชัดความสามารถศักยภาพทางด้านบุคลากร องค์ความรู้ และงบประมาณ ตลอดจนเทคโนโลยีที่เหมาะสมตามสภาพพื้นที่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการเสนอทางเลือกแนวทางการดำเนินการเพื่อ การตัดสินใจของผู้บริหารท้องถิ่น ในการจัดให้มีระบบบริการ เก็บ ขนและบําบัดหรือกําจัดอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล โดยไม่เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญต่อชุมชนและเป็นไปตามมาตรฐานวิชาการตามพ.ร.บ. การสาธารณสุขและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องดังนี้

1) จํานวนและประเภทของแหล่งกําเนิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนจําพวก/ประเภทต่างๆ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของ อปท. ได้แก่ บ้านเรือน การพาณิชย์กรรม การเกษตรกรรม สถานบริการการสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาลทุกแห่ง คลินิกเอกชน โรงพยาบาลสัตว์ คลินิกสัตว์ ห้องปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์ ฯลฯ กรณี มูลฝอยอันตรายจากบ้านเรือน (หลอดไฟ ถ่านไฟฉาย ถ่านโทรศัพท์มือถือ กระจกสเปรย์) ให้คัดแยกและเก็บรวบรวมข้อมูลและประมาณอัตราการเกิด เพื่อประมวลสถานการณ์

2) สถานการณ์การจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนของแหล่งกําเนิด จําพวก/ประเภทต่างๆ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของอปท. เช่น การคัดแยก การเก็บรวบรวม การเคลื่อนย้าย การขนส่ง การกําจัด

6.3 เสนอผู้บริหารตัดสินใจเลือกแนวทางจัดการบริการขนส่งและเก็บรวบรวม เก็บสะสมและบําบัด/กําจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนในพื้นที่

เลือกแนวทางจัดการบริการขนส่งและเก็บรวบรวม เก็บสะสม/บําบัดกําจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนในพื้นที่

6.4 ดำเนินการเก็บรวบรวม ขนส่ง เก็บสะสมและการบำบัด/กำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนให้ถูกสุขลักษณะและเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและติดตาม ควบคุม กำกับกับการเก็บรวบรวม ขนส่งเก็บสะสมและการบำบัด/กำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อกำหนด และมาตรฐาน

1) ควบคุมกำกับการปฏิบัติในการคัดแยก การบรรจุ การเก็บรวบรวม การเก็บสะสม การเก็บขน ให้เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการภายใต้พระราชบัญญัติ การสาธารณสุขและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

2) ควบคุมกระบวนการกำจัดให้เป็นไปตามมาตรฐานตามประเภทของเทคโนโลยีที่ใช้งานเพื่อป้องกันผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งการกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน จะต้องใช้เทคโนโลยีและการควบคุมมลพิษระดับสูง ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในกระบวนการกำจัดสูงมาก จึงเสนอให้หน่วยงานหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวบรวมและจัดส่งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ไปกำจัดร่วมกับภาคอุตสาหกรรม โดยให้ตรวจสอบบัญชีรายชื่อที่ต้องได้รับอนุญาตประเภทหรือชนิดของโรงงานลำดับที่ 101 โรงงานปรับปรุงคุณภาพของเสียรวมเฉพาะ การบำบัดน้ำเสียรวม การเผาของเสียรวม การบำบัดด้วยวิธีเคมี ฟิสิกส์ เจือปน โรงงานทุกขนาด

ข้อพิจารณาในการดำเนินการควบคุมกระบวนการกำจัดให้ถูกต้อง ดังนี้

- การเฝ้าระวังผลกระทบที่อาจจะเกิดจากการดำเนินการจัดการที่ไม่ได้มาตรฐาน เช่น ปัญหาสารพิษ กลิ่นเหม็น ฝุ่นละออง และน้ำเสีย เป็นต้น

- การกำหนดตารางการดูแลรักษาและซ่อมบำรุงระบบการจัดการในทุกขั้นตอน ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดีอยู่เสมอ โดยมีการกำหนดแผนงานและงบประมาณการดูแลรักษาและซ่อมบำรุงระบบการจัดการในทุกขั้นตอนไว้ล่วงหน้าเป็นรายปี

6.5 ทบทวนประมวลผลกระบวนการเก็บขนหรือกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน และมาตรฐานที่เกี่ยวข้องและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โดยประยุกต์ใช้หลักการคัดแยกมูลฝอย การลดปริมาณ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ด้วยการรีไซเคิล (3R:Reduce Reuse Recycle)

ทบทวนกระบวนการลดปริมาณ/คัดแยก การเก็บ ขน บำบัดหรือ กำจัดตามมาตรฐาน กฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน พ.ศ.....และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการดำเนินการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดตามมาตรฐาน (ร่าง) กฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน พ.ศ.....และมาตรฐานที่เกี่ยวข้องของท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ต้องมีการประเมินการดำเนินการเป็นระยะ ๆ และต้องจัดทำรายงานเสนอต่อผู้บังคับบัญชาทุกเดือน และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานรายปี มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ที่มีประสิทธิภาพและพร้อมนำมาวิเคราะห์ใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งฐานข้อมูลควรประกอบด้วยข้อมูลปริมาณ ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเก็บ ขน และกำจัดค่าจ้างพนักงาน ค่าซ่อมบำรุง ดูแลรักษาอุปกรณ์เครื่องจักรโดย อปท. ควรให้ความสำคัญในการจัดให้มีแผนงานโครงการ นโยบาย แนวทาง ในการณรงค์ให้ประชาชน/สถานประกอบการ/สถานพยาบาล (แหล่งกำเนิด) มีการลดปริมาณมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ด้วยหลักการ 3Rs ได้แก่ การลดปริมาณการใช้ (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)

7. นิยามที่ใช้

“มูลฝอย” ตาม พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550 หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่นและหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื่อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

กรณีมูลฝอยตามประเภทชนิดหรือขนาดใดเป็นมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนเป็นจำพวกที่ 1 มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนจำพวกที่ 2 มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนจำพวกที่ 3 หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนจำพวกที่ 4 แล้วแต่กรณี โดยคำนึงถึงความจำเป็นในการควบคุมดูแล การป้องกัน เหตุเดือดร้อนรำคาญ การป้องกันความเสียหาย และการป้องกันอันตรายตามระดับความรุนแรงของผลกระทบที่จะ มีต่อประชาชนหรือสิ่งแวดล้อม โดยแบ่งออกเป็นดังนี้

- (1) จำพวกที่ 1 มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากบ้านเรือน
- (2) จำพวกที่ 2 มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากการพาณิชยกรรม
- (3) จำพวกที่ 3 มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากเกษตรกรรม
- (4) จำพวกที่ 4 มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากสถานบริการการสาธารณสุข

“วัตถุอันตราย” ในนิยาม “มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน” ให้เป็นตามพรบ.วัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 หมายความว่า วัตถุดังต่อไปนี้

- (1) วัตถุระเบิดได้
- (2) วัตถุไวไฟ
- (3) วัตถุออกซิไดซ์และวัตถุเปอร์ออกไซด์
- (4) วัตถุมีพิษ
- (5) วัตถุที่ทำให้เกิดโรค
- (6) วัตถุกัมมันตรังสี
- (7) วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม
- (8) วัตถุกัดกร่อน
- (9) วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง
- (10) วัตถุอย่างอื่น ไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใด ที่อาจทำให้เกิดอันตราย แก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม

8. แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง

แบบฟอร์มเอกสารกำกับการขนส่งวัตถุอันตรายตามที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมกำหนด

The background of the slide is a light blue-grey gradient. At the top, there are several large, detailed maple leaves in a slightly darker shade of blue-grey. Scattered throughout the background are numerous semi-transparent circles of varying sizes, creating a bokeh effect.

ກາລຸພນວກ

ภาคผนวก ก

แนวทางการเขียน Flow Chart

แนวทางการเขียน Flow Chart

Flow Chart คืออะไร

การใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ในการเขียนแผนผังการทำงานเพื่อให้เห็นถึงลักษณะและความสัมพันธ์ก่อนหลังของแต่ละขั้นตอนในกระบวนการทำงาน

ประโยชน์ของ Flow Chart

1. ช่วยให้เข้าใจกระบวนการทำงานง่ายขึ้น
2. เป็นเครื่องมือสำหรับการฝึกอบรมพนักงาน
3. ช่วยให้เห็นภาพความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
4. สะดวกในการนำไปเขียนเป็นระเบียบปฏิบัติ คู่มือการปฏิบัติงาน หรือวิธีการปฏิบัติงานในลำดับต่อไป

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเขียนแผนภูมิการทำงาน (Flow Chart)

เริ่มต้น / สิ้นสุด

กิจกรรม / การดำเนินงาน

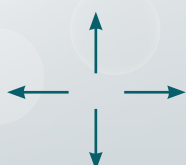
การตัดสินใจ

การจัดเก็บ

เชื่อมต่อไปกระบวนการอื่น

แสดงทิศทางหรือการเคลื่อนไหวของงาน

ภาคผนวก ข

แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง

แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง

- แบบสำรวจสถานการณ์การจัดการมูลฝอยทั่วไป
- แบบประเมินสร.มท.01/1
- แบบสำรวจข้อมูลการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยตามระบบฐานข้อมูลด้านกฎหมายสาธารณสุขในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย โดยศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
- แบบประเมินคุณภาพการจัดการมูลฝอยติดเชื้อสำหรับโรงพยาบาล ตามคู่มือแนวทางการพัฒนาสถานบริการสาธารณสุข
- แบบฟอร์มเอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อตามที่กรมอนามัยกำหนดปี 2556
- แบบฟอร์มเอกสารการกำกับการขนส่งวัตถุอันตรายตามที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมกำหนด

แบบสำรวจเพื่อประเมินคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม
ด้านการจัดการมูลฝอยทั่วไป

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาลนคร / เทศบาลเมือง / เทศบาลตำบล / องค์การบริหารส่วนตำบล / องค์การบริหารส่วนจังหวัด) สถานที่ตั้ง โทรศัพท์.....
โทรสาร..... รหัสไปรษณีย์.....

ชื่อผู้ประสานงาน
ตำแหน่ง.....
โทรศัพท์..... มือถือ.....
โทรสาร..... Email – Address.....

2. ข้อมูลด้านการใช้มาตรการกฎหมาย

2.1 การออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ☐ ไม่มี ☐ มี ปี พ.ศ.....

2.1.1 ข้อบัญญัติท้องถิ่นครอบคลุมประเด็นสำคัญ

ความครอบคลุมของข้อบัญญัติ	มี	ไม่มี
ก. กำหนดวิธีการจัดเก็บ ขนมูลฝอยทั่วไปที่ถูกสุขลักษณะของประชาชน/ สถานประกอบการ		
ข. กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการเก็บ ขนและกำจัด		
ค. หลักเกณฑ์ในการอนุญาตเอกชน (แบบคำขอใบอนุญาต การพิจารณาในการอนุญาต)		
ง. หลักเกณฑ์ที่ผู้รับอนุญาตต้องปฏิบัติ (เก็บ ขนและการกำจัดมูลฝอย)		
การบังคับใช้กฎหมาย	มี	ไม่มี
ก. การพิจารณาอนุญาต/การตรวจตราก่อนออกใบอนุญาต		
ข. ออกคำแนะนำ		
ค. ออกคำสั่ง		
ง. ดำเนินคดี/เปรียบเทียบปรับ		

2.1.3 มีการดำเนินการร่วมกันระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. มีข้อตกลงร่วมกัน		
ข. ได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง		
ค. ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย		

2.1.4 มีการส่งเสริมการใช้กฎหมาย

การส่งเสริมการใช้กฎหมาย	มี	
ก. การประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติท้องถิ่น		
ข. อบรม/ประชุมชี้แจงข้อบัญญัติท้องถิ่น		
ค. การทำทะเบียนใบอนุญาต		
ง. อื่นๆ ระบุ		

2.2 รูปแบบการจัดการ

- ☐ ท้องถิ่นยังไม่มีบริการเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอย
- มีการวางแผนให้บริการในปีงบประมาณ พศ.
- ยังไม่มีการวางแผนให้บริการ
- ☐ มีบริการ
- ☐ การเก็บ ขน
- ☐ ดำเนินการเอง
- ดำเนินการเฉพาะพื้นที่ ○ ร่วมกับหน่วยงานอื่น
- ☐ มอบหรือจ้าง

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

ชื่อผู้รับใบอนุญาต (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

- ☐ อนุญาต
☐ การกำจัด
☐ ดำเนินการเอง
☐ ดำเนินการเฉพาะพื้นที่ ☐ ร่วมกับหน่วยงานอื่น
☐ มอบหรือจ้าง

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

- ☐ อนุญาต

ชื่อผู้รับใบอนุญาต (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

3. ข้อมูลด้านการจัดการ

3.1 ปริมาณมูลฝอยทั่วไป ที่เก็บ ขนและกำจัดในแต่ละเดือน ของปีงบประมาณ 2550, 2551, 2552

เดือน	ปี 2550 ปริมาณ (ตัน)		ปี 2551 ปริมาณ (ตัน)		ปี 2552 ปริมาณ (ตัน)	
	เก็บขน	กำจัด	เก็บขน	กำจัด	เก็บขน	กำจัด
ตุลาคม						
พฤศจิกายน						
ธันวาคม						
มกราคม						
กุมภาพันธ์						
มีนาคม						
เมษายน						
พฤษภาคม						
มิถุนายน						
กรกฎาคม						
สิงหาคม						
กันยายน						

3.2 ค่าธรรมเนียมในการเก็บขน และกำจัดมูลฝอยทั่วไปที่ท้องถิ่นเรียกเก็บ (บาทต่อเดือน)

- ☐ 0-20 บาท ☐ 21 -40 บาท
☐ 41 บาท ขึ้นไป ☐ ไม่มีการเรียกเก็บ

3.3 การดำเนินการส่งเสริมการลดปริมาณ/การคัดแยกมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลักษณะการดำเนินการ	มี	ไม่มี
ก. มีนโยบาย แผนงานหรือโครงการลดปริมาณ/คัดแยก		
ข. โครงการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อลดปริมาณมูลฝอย		
ค. มีระบบบริหารจัดการเพื่อรองรับการลดปริมาณมูลฝอย เช่น จัดที่รองรับมูลฝอยแบบแยก / มีการเก็บ ขนมูลฝอยแบบแยก		
ง. อื่นๆ ระบุ		

3.4 การดำเนินการด้านการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอยของท้องถิ่น

การดำเนินการด้านการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพ	มี	ไม่มี
ก. มีการตรวจสุขภาพผู้ปฏิบัติงานเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง		
ข. มีชุดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานได้แก่ หมวก คลุมผม ผ้าปิดปาก จมูก ถุงมือ รองเท้ายางหุ้มแข้ง		
ค. มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอย		

3.5 สุขลักษณะการเก็บ ขนมูลฝอยทั่วไป

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. รถมีลักษณะมิดชิดสามารถป้องกันการปลิวหล่นและการรั่วไหลของน้ำชะ มูลฝอย		
ข. มีการดูแลบำรุงรักษารถเก็บ ขนมูลฝอยให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดีอย่างสม่ำเสมอ		
ค. มีการป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญจากการเก็บ ขนมูลฝอย		

3.6 ระบบกำจัดมูลฝอยทั่วไปที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้งานอยู่ปัจจุบัน

- ☐ เป็นของท้องถิ่นเอง
☐ ใช้ร่วมกับหน่วยงานอื่น
☐ จ้างเอกชนหรือหน่วยงานอื่นกำจัด

3.7 วิธีการกำจัดมูลฝอยทั่วไปที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ในปัจจุบันได้แก่

- ☐ 1. การฝังกลบ จำนวน.....แห่ง โดยมีลักษณะดังนี้

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. มีระบบป้องกันการปนเปื้อนน้ำใต้ดิน		
ข. มีการบดอัดมูลฝอยและปิดทับด้วยดินหรือวัสดุกลบทับทุกวัน		
ค. มีระบบบำบัดน้ำเสียและระบบระบายก๊าซจากหลุมฝังกลบ		
ง. มีมาตรการป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญจากการฝังกลบ		
จ. ระบบอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี		

☐ 2. การเผาในเตาเผา โดยมีลักษณะดังนี้

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. มีการเผามูลฝอยตามอุณหภูมิที่กำหนด (ไม่น้อยกว่า 1,000 องศาเซลเซียส)		
ข. มีระบบป้องกันมลพิษทางอากาศที่มีประสิทธิภาพ		
ค. ระบบอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี		

☐ 3. การหมักทำปุ๋ย โดยมีลักษณะดังนี้

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. ระบบอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี		
ข. มีมาตรการป้องกันสัตว์ และแมลงพาหะนำโรค มลพิษสิ่งแวดล้อม และต้องไม่ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญ และผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน		

เกณฑ์การประเมิน คุณภาพด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (SOP) มูลฝอยทั่วไป

ข้อ	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน	
		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ด้านการจัดการมูลฝอยทั่วไป		
2.	การดำเนินการส่งเสริมการลดปริมาณ/การคัดแยกมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2.1 มี นโยบาย แผนงาน โครงการ		
	2.2 การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ / กิจกรรมการอบรมให้ความรู้/สร้างความเข้าใจ และความตระหนักเกี่ยวกับการลดปริมาณ / การคัดแยกมูลฝอยทั่วไป ด้วยหลักการ 3Rs ได้แก่ การลดปริมาณการใช้ (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) การนำกลับมาใช้ใหม่(Recycle) และการนำมูลฝอยทั่วไปไปใช้ประโยชน์ตามหลักการสุขาภิบาลยั่งยืน		
3.	มีระบบบริหารจัดการเพื่อรองรับการลดปริมาณมูลฝอย เช่น จัดที่รองรับมูลฝอยแบบแยก / มีการเก็บ ขนมูลฝอยแบบแยก		
4.	มีระบบบริการเก็บ ขน มูลฝอยทั่วไป		
5.	กำหนดเวลาจัดเก็บที่ชัดเจน แนนอน		
6.	จัดให้มีสถานที่สำหรับคัดแยกมูลฝอยทั่วไปขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ณ บริเวณจุดคัดแยก		
7.	สถานที่คัดแยกมูลฝอยทั่วไปจะต้องได้มาตรฐานด้านสุขลักษณะ ได้แก่ ไม่มีกลิ่นเหม็น ไม่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ และแมลงพาหะนำโรค		
8.	รถขนมูลฝอยทั่วไปจะต้องได้ มาตรฐานด้านสุขลักษณะ 8.1 รถมีลักษณะมิดชิดสามารถป้องกันการปลิวห่อนและการรั่วไหลของน้ำชะ มูลฝอย 8.2 มีการดูแลบำรุงรักษารถเก็บ ขนมูลฝอยให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดีอย่างสม่ำเสมอ 8.3 มีการป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญจากการเก็บ ขนมูลฝอย		
9.	จัดให้มีสถานที่กำจัด/บำบัดมูลฝอยทั่วไป		
10.	จัดให้มีสถานที่ทำบ่อหมักมูลฝอยเพื่อใช้ในการทำแก๊สชีวภาพ		

ข้อ	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน	
		ผ่าน	ไม่ผ่าน
11.	การดำเนินการด้านการป้องกัน ผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานเก็บขนและกำจัดมูลฝอยของท้องถิ่นมีการตรวจสอบสุขภาพประจำปี		
	11.1 มีการตรวจสอบสุขภาพประจำปีให้กับผู้ปฏิบัติงาน		
	11.2 ผู้ปฏิบัติงานสวมชุดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานได้แก่ หมวกคลุมผม ผ้าปิดปาก จมูก ถุงมือยางหนา รองเท้ายางหุ้มแข้ง		
	11.3 มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอยทั่วไป		
12.	มีการกำจัด/บำบัด มูลฝอยทั่วไป ด้วยวิธีการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้แก่ การฝังกลบ การหมักทำปุ๋ย การเผาด้วยเตาเผา		
	13.2 การเผาในเตาเผา 13.2.1 มีการเผามูลฝอยตามอุณหภูมิที่กำหนด (ไม่น้อยกว่า 1,000 องศาเซลเซียส) 13.2.2 มีระบบป้องกันมลพิษทางอากาศที่มีประสิทธิภาพ 13.2.3 ระบบอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี		
14.	มีการนำมูลฝอยทั่วไปมาใช้ประโยชน์ ตามแนวทาง Sustainable Sanitation เช่น ผลิตพลังงาน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ เช่น ผลิตกระแสไฟฟ้า , ผลิตแก๊สชีวภาพ		

แบบฟอร์มจัดเก็บข้อมูลด้านกฎหมายสาธารณสุขในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

ประกอบด้วย

1. ข้อมูลการจัดการสิ่งปฏิกูล
2. ข้อมูลการจัดการมูลฝอยทั่วไป
3. ข้อมูลการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ
4. ข้อมูลการจัดการมูลฝอยเป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

ขอบเขตของข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไป
2. ข้อมูลด้านการใช้มาตรการกฎหมาย
3. ข้อมูลด้านการจัดการ

ข้อมูลทั่วไป

ประเภท ☐ เทศบาลนคร ☐ เทศบาลเมือง ☐ เทศบาลตำบล ☐ เมืองพัทยา

ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อำเภอ.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....

จำนวนหลังคาเรือนในเขต รับผิดชอบ..... หลังคาเรือน

จำนวนประชากรตามทะเบียนบ้าน..... คน

จำนวนประชากรทั้งหมด..... คน

1. ข้อมูลการจัดการสิ่งปฏิกูล

1. ชื่อผู้ประสานงาน

ตำแหน่ง.....

โทรศัพท์..... มือถือ.....

โทรสาร.....Email – Address.....

2. ข้อมูลด้านการใช้มาตรการกฎหมาย

2.1 การออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ☐ ไม่มี ☐ มี ปี พ.ศ.....

2.1.1 ข้อบัญญัติท้องถิ่นครอบคลุมประเด็นสำคัญ

ความครอบคลุมของข้อบัญญัติ	มี	ไม่มี
ก. การกำหนดวิธีการเก็บ ขนสิ่งปฏิกูลที่ถูกสุขลักษณะของประชาชน/ สถานประกอบการ		
ข. กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการเก็บ ขนและกำจัดสิ่งปฏิกูล		
ค. หลักเกณฑ์ในการอนุญาตเอกชน (แบบคำขอใบอนุญาต การพิจารณาในการอนุญาต)		
ง. หลักเกณฑ์ที่ผู้รับอนุญาตต้องปฏิบัติ (การเก็บ ขนและกำจัดสิ่งปฏิกูล)		

2.1.2 การบังคับใช้กฎหมาย

การบังคับใช้กฎหมาย	มี	ไม่มี
ก. การพิจารณาอนุญาต/การตรวจตราก่อนออกใบอนุญาต		
ข. ออกคำแนะนำ		
ค. ออกคำสั่ง		
ง. ดำเนินคดี/เปรียบเทียบปรับ		

2.1.3 มีการดำเนินการร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. มีข้อตกลงร่วมกัน		
ข. ได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง		
ค. ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย		

2.1.4 มีการส่งเสริมการใช้กฎหมาย

การส่งเสริมการใช้กฎหมาย	มี	ไม่มี
ก. การประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติท้องถิ่น		
ข. อบรม/ประชุมชี้แจงข้อบัญญัติท้องถิ่น		
ค. การทำทะเบียนใบอนุญาต		
ง. อื่นๆ ระบุ		

2.2 รูปแบบการจัดการ

- ☐ ท้องถิ่นยังไม่มีบริการเก็บ ขนถ่ายสิ่งปฏิกูล
- มีการวางแผนให้บริการในปีงบประมาณ พ.ศ.
- ยังไม่มีการวางแผนให้บริการ
- ☐ ท้องถิ่นยังไม่มีบริการกำจัดสิ่งปฏิกูล
- มีการวางแผนให้บริการในปีงบประมาณ พ.ศ.
- ยังไม่มีการวางแผนให้บริการ
- ☐ มีบริการ
- ☐ การเก็บ ขนสิ่งปฏิกูล
- ☐ ดำเนินการเอง
- ดำเนินการเฉพาะพื้นที่ ○ ร่วมกับหน่วยงานอื่น
- ☐ มอบหรือจ้าง

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

☐ อนุญาต

ชื่อผู้รับใบอนุญาต (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

- ☐ การกำจัดสิ่งปฏิกูล
- ☐ ดำเนินการเอง
- ☐ ดำเนินการเฉพาะพื้นที่ ☐ ร่วมกับหน่วยงานอื่น
- ☐ มอบหรือจ้าง

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

- ☐ อนุญาต

ชื่อผู้รับใบอนุญาต (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

3. ข้อมูลด้านการจัดการ

3.1 ปริมาณการเก็บ ขนสิ่งปฏิกูลในแต่ละเดือน ของปีงบประมาณ 2550, 2551, 2552

เดือน	ปริมาณสิ่งปฏิกูลที่ จัดเก็บปี 2550 (ลบ.ม./เดือน)	ปริมาณสิ่งปฏิกูลที่ จัดเก็บปี 2551 (ลบ.ม./เดือน)	ปริมาณสิ่งปฏิกูลที่ จัดเก็บปี 2552 (ลบ.ม./เดือน)
ตุลาคม			
พฤศจิกายน			
ธันวาคม			
มกราคม			
กุมภาพันธ์			
มีนาคม			
เมษายน			
พฤษภาคม			
มิถุนายน			
กรกฎาคม			
สิงหาคม			
กันยายน			

3.2 ค่าธรรมเนียมการเก็บ ขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลที่ท้องถิ่นเรียกเก็บประชาชน (บาท/ลบ.ม.)

- ☐ 1 – 200 บาท
 ☐ 201 – 250 บาท
☐ 251 บาท ขึ้นไป
 ☐ ไม่มีการเรียกเก็บ

3.3 การดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานเก็บ ขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลของท้องถิ่น

การดำเนินการด้านการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพ	มี	ไม่มี
ก.มีการตรวจสุขภาพผู้ปฏิบัติงานเก็บ ขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง โดยเฉพาะการตรวจโรคระบบทางเดินอาหาร		
ข.มีชุดอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานประกอบด้วย เสื้อคลุม ถุงมือยาง รองเท้ายางหุ้มแข้ง		
ค.มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานเก็บ ขนและกำจัดสิ่งปฏิกูล		

3.4 ระบบเก็บ ขนสิ่งปฏิกูลที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้อยู่ปัจจุบัน

- ☐ เป็นของท้องถิ่นเอง
- ☐ ใช้ร่วมกับหน่วยงานอื่น
- ☐ จ้างเอกชนหรือหน่วยงานอื่นเก็บ ขน

ลักษณะการเก็บ ขนสิ่งปฏิกูล มีลักษณะดังนี้ (ระบบเก็บ ขน)

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. ยานพาหนะเก็บ ขนสิ่งปฏิกูล มีสภาพตัวรถปกปิดมิดชิด ท่อหรือสายสูบลมรั่วซึม มีปั๊มสูบลมของแข็งได้อัดตั้งมาตรวัดปริมาณของสิ่งปฏิกูล และอยู่ในสภาพดีใช้งานได้		
ข. ยานพาหนะเก็บ ขนสิ่งปฏิกูลมีข้อความว่า “รถสูบสิ่งปฏิกูล”, เลขทะเบียนใบอนุญาต, ชื่อบริษัทหรือเจ้าของกิจการ พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ไว้ด้านข้าง		
ทั้งสองด้านของตัวรถ โดยขนาดตัวอักษรต้องสูงไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร		
ค. ยานพาหนะเก็บ ขนสิ่งปฏิกูล ต้องได้รับอนุญาตจากกรมการขนส่งทางบก		
ง. มีอุปกรณ์ทำความสะอาด น้ำยาฆ่าเชื้อและผู้ปฏิบัติงานสวมชุดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ได้แก่ เสื้อคลุมยาง ถุงมือยางและรองเท้าบูตหุ้มแข้ง		
ฉ. มีระบบการติดตามตรวจสอบ เช่น แบบบันทึกการรับ-ส่งสิ่งปฏิกูล		
ช. มีการกำหนดความแตกต่างระหว่างยานพาหนะเก็บ ขนสิ่งปฏิกูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		

3.5 ระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้งานอยู่ปัจจุบัน

- ☐ เป็นของท้องถิ่นเอง
- ☐ ใช้ร่วมกับหน่วยงานอื่น
- ☐ จ้างเอกชนหรือหน่วยงานอื่นเก็บ ขน

☐ 1. การหมักทำปุ๋ย โดยมีลักษณะดังนี้ (ระบบกำจัด)

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. มีระบบการหมักไร้อากาศในถังปิดอย่างน้อย 28 วัน		
ข. มีระบบการดูแลลานกรองทรายได้มาตรฐาน		
ค. น้ำทิ้งสู่แหล่งน้ำสาธารณะและกากตะกอนต้องได้มาตรฐาน		
ง. ระบบอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี		
จ. มีมาตรการป้องกันสัตว์และแมลงพาหะนำโรค และต้องไม่ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญและผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน		

- ☐ 2. ใช้วิธีอื่น ๆ
- ☐ ระบบบึงประดิษฐ์แบบไหลแนวตั้ง
- ☐ กำจัดร่วมกับระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน
- ☐ อื่นๆ ระบุ

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. น้ำทิ้งสู่แหล่งน้ำสาธารณะและกากตะกอนต้องได้มาตรฐาน		
ข. ระบบอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี		
ค. มีมาตรการป้องกันสัตว์และแมลงพาหะนำโรค และต้องไม่ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญและผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน		

2. ข้อมูลการจัดการมูลฝอยทั่วไป

1. ชื่อผู้ประสานงาน
- ตำแหน่ง.....
- โทรศัพท์..... มือถือ.....
- โทรสาร.....Email – Address.....

2. ข้อมูลด้านการใช้มาตรการกฎหมาย

2.1 การออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ☐ ไม่มี ☐ มี ปี พ.ศ.....

2.1.1 ข้อบัญญัติท้องถิ่นครอบคลุมประเด็นสำคัญ

ความครอบคลุมของข้อบัญญัติ	มี	ไม่มี
ก. กำหนดวิธีการจัดเก็บ ขนมูลฝอยทั่วไปที่ถูกสุขลักษณะของประชาชน/สถานประกอบการ		
ข. กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการเก็บ ขนและกำจัด		
ค. หลักเกณฑ์ในการอนุญาตเอกชน (แบบคำขอใบอนุญาต การพิจารณาในการอนุญาต)		
ง. หลักเกณฑ์ที่ผู้รับอนุญาตต้องปฏิบัติ (เก็บ ขนและการกำจัดมูลฝอย)		

2.1.2 การบังคับใช้กฎหมาย

การบังคับใช้กฎหมาย	มี	ไม่มี
ก. การพิจารณาอนุญาต/การตรวจตราก่อนออกใบอนุญาต		
ข. ออกคำแนะนำ		
ค. ออกคำสั่ง		
ง. ดำเนินคดี/เปรียบเทียบปรับ		

2.1.3 มีการดำเนินการร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. มีข้อตกลงร่วมกัน		
ข. ได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง		
ค. ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย		

2.1.4 มีการส่งเสริมการใช้กฎหมาย

การส่งเสริมการใช้กฎหมาย	มี	ไม่มี
ก. การประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติท้องถิ่น		
ข. อบรม/ประชุมชี้แจงข้อบัญญัติท้องถิ่น		
ค. การทำทะเบียนใบอนุญาต		
ง. อื่นๆ ระบุ		

2.2 รูปแบบการจัดการ

- ☐ ท้องถิ่นยังไม่มีบริการเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอย
- ☐ มีการวางแผนให้บริการในปีงบประมาณ พศ.
- ☐ ยังไม่มีการวางแผนให้บริการ
- ☐ มีบริการ
- ☐ การเก็บ ขน
- ☐ ดำเนินการเอง
- ☐ ดำเนินการเฉพาะพื้นที่ ☐ ร่วมกับหน่วยงานอื่น
- ☐ มอบหรือจ้าง

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

- ☐ อนุญาต

ชื่อผู้รับใบอนุญาต (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

☐ การกำจัด

☐ ดำเนินการเอง

☐ ดำเนินการเฉพาะพื้นที่

☐ ร่วมกับหน่วยงานอื่น

☐ มอบหรือจ้าง

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

☐ อนุญาต

ชื่อผู้รับใบอนุญาต (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

3. ข้อมูลด้านการจัดการ

3.1 ปริมาณมูลฝอยทั่วไป ที่เก็บ ขนและกำจัดในแต่ละเดือน ของปีงบประมาณ 2550, 2551, 2552

เดือน	ปี 2550 ปริมาณ (ตัน)		ปี 2551 ปริมาณ (ตัน)		ปี 2552 ปริมาณ (ตัน)	
	เก็บขน	กำจัด	เก็บขน	กำจัด	เก็บขน	กำจัด
ตุลาคม						
พฤศจิกายน						
ธันวาคม						
มกราคม						
กุมภาพันธ์						
มีนาคม						
เมษายน						
พฤษภาคม						
มิถุนายน						
กรกฎาคม						
สิงหาคม						
กันยายน						

3.2 ค่าธรรมเนียมในการเก็บขน และกำจัดมูลฝอยทั่วไปที่ท้องถิ่นเรียกเก็บ (บาทต่อเดือน)

- ☐ 0-20 บาท ☐ 21 -40 บาท
☐ 41 บาท ขึ้นไป ☐ ไม่มีการเรียกเก็บ

3.3 การดำเนินการส่งเสริมการลดปริมาณ/การคัดแยกมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลักษณะการดำเนินการ	มี	ไม่มี
ก. มีนโยบาย แผนงานหรือโครงการลดปริมาณ/คัดแยก		
ข. โครงการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อลดปริมาณมูลฝอย		
ค. มีระบบบริหารจัดการเพื่อรองรับการลดปริมาณมูลฝอย เช่น จัดที่รองรับมูลฝอยแบบแยก / มีการเก็บ ขนมูลฝอยแบบแยก		
ง. อื่นๆ ระบุ		

3.4 การดำเนินการด้านการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอยของ
ท้องถิ่น

การดำเนินการด้านการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพ	มี	ไม่มี
ก. มีการตรวจสุขภาพผู้ปฏิบัติงานเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง		
ข. มีชุดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานได้แก่ หมวก คลุมผม ผ้าปิดปาก จมูก ถุงมือ รองเท้ายางหุ้มแข้ง		
ค. มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอย		

3.5 สุขลักษณะการเก็บ ขนมูลฝอยทั่วไป

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. รถมีลักษณะมิดชิดสามารถป้องกันการปลิวหล่นและการรั่วไหลของน้ำชะ มูลฝอย		
ข. มีการดูแลบำรุงรักษารถเก็บ ขนมูลฝอยให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดีอย่างสม่ำเสมอ		
ค. มีมาตรการป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญจากการเก็บ ขนมูลฝอย		

3.6 ระบบกำจัดมูลฝอยทั่วไปที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้งานอยู่ปัจจุบัน

- ☐ เป็นของท้องถิ่นเอง
☐ ใช้ร่วมกับหน่วยงานอื่น
☐ จ้างเอกชนหรือหน่วยงานอื่นกำจัด

3.7 วิธีการกำจัดมูลฝอยทั่วไปที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ในปัจจุบันได้แก่

☐ 1. การฝังกลบ จำนวน.....แห่ง โดยมีลักษณะดังนี้

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. มีระบบป้องกันการปนเปื้อนน้ำใต้ดิน		
ข. มีการบดอัดมูลฝอยและปิดทับด้วยดินหรือวัสดุกลบทับทุกวัน		
ค. มีระบบบำบัดน้ำเสียและระบบระบายก๊าซจากหลุมฝังกลบ		
ง. มีมาตรการป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญจากการฝังกลบ		
จ. ระบบอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี		

☐ 2. การเผาในเตาเผา โดยมีลักษณะดังนี้

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. มีการเผามูลฝอยตามอุณหภูมิที่กำหนด (ไม่น้อยกว่า 1,000 องศาเซลเซียส)		
ข. มีระบบป้องกันมลพิษทางอากาศที่มีประสิทธิภาพ		
ค. ระบบอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี		

☐ 3. การหมักทำปุ๋ย โดยมีลักษณะดังนี้

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. ระบบอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี		
ข. มีมาตรการป้องกันสัตว์ และแมลงพาหะนำโรค มลพิษสิ่งแวดล้อม และต้องไม่ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญ และผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน		

3. ข้อมูลการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

1. ชื่อผู้ประสานงาน
- ตำแหน่ง.....
- โทรศัพท์..... มือถือ.....
- โทรสาร.....Email – Address.....

2. ข้อมูลด้านการใช้มาตรการกฎหมาย

- 2.1 การออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ☐ ไม่มี ☐ มี ปี พ.ศ.....

2.1.1 ข้อบัญญัติท้องถิ่นครอบคลุมประเด็นสำคัญ

ความครอบคลุมของข้อบัญญัติ	มี	ไม่มี
อัตราค่าธรรมเนียมการเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ		
หลักเกณฑ์ในการอนุญาตเอกชน (แบบคำขอใบอนุญาต การพิจารณาในการอนุญาต)		

2.2 การบังคับใช้กฎหมาย

2.2.1 รูปแบบการจัดการ

☐ การเก็บ ขน

☐ ดำเนินการเอง

☐ ดำเนินการเฉพาะพื้นที่

☐ ร่วมกับหน่วยงานอื่น

☐ มอบหรือจ้าง

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

☐ อนุญาต

ชื่อผู้รับใบอนุญาต (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

☐ การกำจัด

☐ ดำเนินการเอง

☐ ดำเนินการเฉพาะพื้นที่

☐ ร่วมกับหน่วยงานอื่น

☐ มอบหรือจ้าง

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

☐ อนุญาต

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

2.2.2 กรณีอนุญาตเอกชนให้ดำเนินการเก็บ ขน กำจัดมูลฝอยติดเชื้อในเขตรับผิดชอบ

การบังคับใช้กฎหมาย	มี	ไม่มี
ก. การพิจารณาอนุญาต/การตรวจตราก่อนออกใบอนุญาต		
ข. ออกคำแนะนำ		
ค. ออกคำสั่ง		
ง. ดำเนินคดี/เปรียบเทียบปรับ		

2.2.3 กรณีมีสถานบริการการสาธารณสุข ห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายที่ดำเนินการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อในเขตพื้นที่ ☐ ไม่มี ☐ มี

ประเภทสถานบริการ ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ	ทั้งหมด (แห่ง)	มีระบบกำจัด มูลฝอยติดเชื้อเอง (แห่ง)	ดำเนินการถูกต้องตามกฎหมาย			
			การเก็บขน		การกำจัด	
			จำนวน	%	จำนวน	%
โรงพยาบาลคนและสัตว์						
สถานเฝ้าระวัง/สถานบริการสาธารณสุข						
คลินิกคน และคลินิกสัตว์						
ห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย						

2.3 การให้บริการเก็บ ขนหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3.1 การขน ☐ ไม่มี ☐ มี

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ		
ข ผู้ปฏิบัติงานทุกคน ผ่านการฝึกอบรมการป้องกันและระงับการแพร่เชื้อ หรืออันตรายที่อาจเกิดจากมูลฝอยติดเชื้อ ตามหลักสูตรและระยะเวลาที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด		
ค จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานทุกคน		
ง จัดให้มีพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อโดยเฉพาะ		
จ จัดให้มีที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ		

2.3.2 การกำจัด ☐ ไม่มี ☐ มี

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ		
ข ผู้ปฏิบัติงานทุกคน ผ่านการฝึกอบรมการป้องกัน และระงับการแพร่เชื้อหรืออันตรายที่อาจเกิดจากมูลฝอยติดเชื้อ ตามหลักสูตรและระยะเวลาที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด		
ค จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานทุกคน		
ง เป็นเตาเผาชนิดสองห้องเผาไหม้ที่สามารถควบคุมอุณหภูมิห้องเผาไหม้และห้องเผาควันให้อยู่ไม่ต่ำกว่า 760 และ 1,000 องศาเซลเซียส ตามลำดับได้		
จ เตาเผาและระบบควบคุมการเผาอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี		
ฉ อากาศเสียที่ปล่อยทิ้งจากปล่องเตาเผา มีค่าไม่เกินมาตรฐานตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		
ช ลานล้างทำความสะอาดยานพาหนะเก็บขนที่มีระบบระบายน้ำเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย		
ซ ที่พักมูลฝอยติดเชื้อระหว่างรอการกำจัดที่มีการควบคุมอุณหภูมิ		

2.4 มีการดำเนินการร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ☐ ไม่มี ☐ มี

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. มีข้อตกลงร่วมกัน		
ข. ได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง		
ค. ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย		

2.5 มีการส่งเสริมการใช้กฎหมาย

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. การประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติท้องถิ่น และกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัด มูลฝอยติดเชื้อ		
ข. อบรม/ประชุมชี้แจงข้อบัญญัติท้องถิ่น และกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัด มูลฝอยติดเชื้อ		
ค. การทำทะเบียนใบอนุญาตเอกชน		
ง. การทำทะเบียนสถานบริการการสาธารณสุข ห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย ที่อยู่ภาย ใต้บังคับของกฎกระทรวง ว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ		
จ. อื่นๆ ระบุ.....		

3. ข้อมูลด้านการจัดการ

3.1 ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เก็บ ขนและกำจัดในแต่ละเดือนของ ปีงบประมาณ 2550, 2551, 2552

เดือน	ปี 2550 ปริมาณ (กิโลกรัม)		ปี 2551 ปริมาณ (กิโลกรัม)		ปี 2552 ปริมาณ (กิโลกรัม)	
	เก็บขน	กำจัด	เก็บขน	กำจัด	เก็บขน	กำจัด
ตุลาคม						
พฤศจิกายน						
ธันวาคม						
มกราคม						
กุมภาพันธ์						
มีนาคม						
เมษายน						
พฤษภาคม						
มิถุนายน						
กรกฎาคม						
สิงหาคม						
กันยายน						

3.2 ค่าธรรมเนียมการเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อที่ท้องถิ่นเรียกเก็บ (บาทต่อเดือน)

- ☐ 1-299 บาท ☐ 300 บาท
☐ 300 บาทขึ้นไป ☐ ไม่มีการเรียกเก็บ

3.3 การดำเนินการเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน

- ☐ มี ☐ ไม่มี

3.4 ลักษณะของรถขนมูลฝอยติดเชื้อที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ลักษณะ	ใช่	ไม่ใช่
1. ยานพาหนะเก็บ ขนมีลักษณะตัวถังปิดทึบ ภายในบุด้วยวัสดุที่ทนทาน ทำความสะอาด ได้ง่าย ไม่รั่วซึม		
2. มีข้อความสีแดงขนาดมองเห็นได้ชัดเจน”ใช้เฉพาะขนมูลฝอยติดเชื้อ”ปิดไว้ที่ภายนอกตัวถังด้านข้างทั้ง 2 ด้าน		
3. ยานพาหนะเก็บ ขนสามารถควบคุมอุณหภูมิภายในตัวถังรถให้อยู่ที่ 10 องศาเซลเซียสหรือ ต่ำกว่านั้นได้		

3.5 การดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน

☐ มี ☐ ไม่มี

4. ข้อมูลการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบการแยกเก็บมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนจากมูลฝอยทั่วไปหรือไม่

☐ มี
☐ ไม่มี

ท้องถิ่น มีแผนงาน/โครงการ ในการดำเนินการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษและอันตรายจากชุมชนในอนาคตไว้หรือไม่

☐ มี พ.ศ.....
☐ ไม่มี

มูลฝอยที่เป็นพิษและอันตรายจากชุมชนที่เก็บรวบรวมได้ท้องถิ่นกำจัดโดย

☐ ส่งบริษัทเอกชนนำไปกำจัด
☐ อื่น ๆ ระบุ

แบบประเมินคุณภาพการจัดการมูลฝอยติดเชื้อสำหรับโรงพยาบาล

ชื่อโรงพยาบาล.....

ประเภท

- ☐ 1. รพศ. ☐ 2. รพท. ☐ 3. รพช. ☐ 4. รพ.ส่งเสริมสุขภาพของกรมอนามัย

ตั้งอยู่เลข.....ที่.....ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....โทรศัพท์.....โทรสาร.....

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ใช้สำหรับประเมินคุณภาพการจัดการมูลฝอยติดเชื้อสำหรับโรงพยาบาล ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545
2. แบบประเมินนี้ทั้งหมด 2 หน้า แบ่งการประเมินเป็น 7 หัวข้อ คือ บุคลากร การคัดแยก การเก็บรวบรวม การเคลื่อนย้าย ลักษณะของรถเข็น ลักษณะของที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ และการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อที่	รายละเอียดที่ต้องประเมิน	ผลการประเมิน		หมายเหตุ
		ใช่	ไม่ใช่	
1	บุคลากร			
1.1	มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ซึ่งมีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี สาขา วิทยาศาสตร์หรือวิศวกรรมศาสตร์ เพื่อเป็นผู้รับผิดชอบดูแลระบบ การเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ			
1.2	ผู้ปฏิบัติงานเคลื่อนย้ายและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อได้รับการอบรม หลักสูตรการป้องกัน และระงับการแพร่เชื้อหรืออันตรายที่อาจเกิด จากมูลฝอยติดเชื้อตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข			
2	การคัดแยกมูลฝอย			
2.1	มีการแยกมูลฝอยติดเชื้อออกจากมูลฝอยอื่นๆ ณ แหล่งกำเนิด			
2.2	มีการแยกมูลฝอยติดเชื้อ ระหว่างวัสดุมีคม และวัสดุไม่มีคม			
3	การเก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อ			
3.1	ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุมีคม มีลักษณะเป็นกล่อง หรือถังที่ทำด้วยวัสดุแข็งแรงทนทานต่อการแทงทะลุและ การกัดกร่อนของสารเคมี มีฝาปิดมิดชิด และป้องกันการรั่วไหล ของเหลวภายในได้			
3.2	ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุไม่มีคม มีลักษณะเป็น ถังสี่เหลี่ยมทึบแสงทำจากพลาสติกหรือวัสดุอื่นที่มีความเหนียวไม่ฉีก ขาดง่าย ทนทานต่อสารเคมี การรับน้ำหนัก กันน้ำได้ ไม่รั่วซึมและ ไม่ดูดซึม			

ข้อที่	รายละเอียดที่ต้องประเมิน	ผลการประเมิน		หมายเหตุ
		ใช่	ไม่ใช่	
3.3	มีเครื่องหมายและคำเตือนที่บ่งบอกให้บุคคลทั่วไปทราบว่าเป็นภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ			
3.4	มูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุไม่มีคม บรรจุไม่เกิน 2 ใน 3 ส่วนของถุงและมัดปากถุงด้วยเชือกหรือวัตถุอื่นให้แน่น			
3.5	มูลฝอยติดเชื้อ ประเภทวัสดุมีคม บรรจุไม่เกิน 3 ใน 4 ส่วนของกล่อง			
3.6	ภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ (ถุงแดงและกล่องใส่มูลฝอยติดเชื้อ) มีการใช้งานเพียงครั้งเดียวและทำลายพร้อมกับการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ			
4	การเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อ			
4.1	ผู้ปฏิบัติงานเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ประกอบด้วยถุงมือยางหนา ผ้ากันเปื้อน ผ้าปิดปาก-ปิดจมูก และรองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง ในขณะที่ปฏิบัติงาน			
4.2	ใช้รถเข็นเคลื่อนย้าย ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อยกเว้นกรณีที่มีมูลฝอยติดเชื้อเกิดขึ้นน้อย			
4.3	มีการกำหนดเวลาและเส้นทางการเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อที่แน่นอน			
4.4	มีการทำความสะอาดรถเข็นและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานทุกวัน ในบริเวณที่จัดไว้เฉพาะและน้ำเสียที่เกิดจากการล้างทำความสะอาดมีการระบายลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย			
5	ลักษณะของรถเข็นที่ใช้เคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อ			
5.1	มีพื้นและผนัง ทึบ ทำด้วยวัสดุที่ทำความสะอาดได้ง่ายด้วยน้ำ และมีฝาปิดมิดชิดป้องกันสัตว์และแมลงนำโรคได้			
5.2	มีข้อความสีแดงที่รถว่า “รถเข็นมูลฝอยติดเชื้อ ห้ามนำไปใช้ในกิจการอื่น”			
5.3	มีอุปกรณ์/เครื่องมือสำหรับเก็บมูลฝอยติดเชื้อ ในกรณีที่ตกหล่นประจํารถเข็น			
6	สถานที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ			
6.1	เป็นห้องหรืออาคารเฉพาะ แยกจากอาคารอื่นและอยู่ในที่ที่สะดวกต่อการขนมูลฝอยไปกำจัด			
6.2	พื้นและผนังเรียบ ทำความสะอาดได้ง่ายและมีการป้องกันสัตว์และแมลงพาหะนำโรค			
6.3	มีขนาดเพียงพอสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อได้อย่างน้อย 2 วัน			

ข้อที่	รายละเอียดที่ต้องประเมิน	ผลการประเมิน		หมายเหตุ
		ใช่	ไม่ใช่	
6.4	มีระบบป้องกันบุคคลทั่วไปไม่ให้อาสาสมัครที่จะเข้าไปในที่พักรวม มูลฝอยติดเชื้อได้			
6.5	มีรางหรือท่อระบายน้ำเสียเชื่อมต่อกับระบบบำบัดน้ำเสีย			
6.6	มีข้อความบนกำแพงเตือนขนาดสามารถเห็นได้ชัดเจนว่า “ ที่พักรวม มูลฝอยติดเชื้อ ” ไว้ที่หน้าห้องหรือหน้าอาคาร			
7	การจัดมูลฝอยติดเชื้อ			
7.1	กรณีดำเนินการจัดมูลฝอยติดเชื้อเอง			
	7.1.1 ได้รับความเห็นชอบจากราชการส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการ จัดมูลฝอยติดเชื้อได้			
	7.1.2 ผู้ปฏิบัติงานในการจัดมูลฝอยติดเชื้อ มีการสวมอุปกรณ์ ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลขณะปฏิบัติงาน			
	7.1.3 จัดมูลฝอยติดเชื้อโดยเผาในเตาเผาชนิด 2 ห้องเผาที่ สามารถควบคุมอุณหภูมิในห้องเผามูลฝอย และห้องเผาควัน ให้อยู่ไม่ต่ำกว่า 760 และ 1,000 องศาเซลเซียส ได้			
7.2	กรณีให้ผู้อื่นจัดให้			
	7.2.1 มีหนังสือ/เอกสารแสดงชื่อหน่วยงานที่รับมูลฝอยติดเชื้อไป กำจัด ที่เชื่อได้ว่ามีการนำมูลฝอยติดเชื้อไปกำจัดด้วยวิธีที่ อย่างถูกต้อง			

ผลการประเมิน

- ☐ ผ่าน
- ☐ ไม่ผ่าน

ลายมือชื่อผู้ประเมิน.....
(.....)

ตำแหน่ง

หน่วยงาน

วัน/เดือน/ปี ที่ประเมิน...../...../.....

ภาคผนวก ค

เงื่อนไขการประเมินกระบวนการ

เงื่อนไขการประเมินกระบวนการงานที่ 9 การจัดการมูลฝอยทั่วไป

การประเมินกระบวนการงานที่ 9 การจัดการมูลฝอยทั่วไป ให้มีผลการดำเนินงานตามเงื่อนไข ที่กำหนด ดังตารางที่ 1

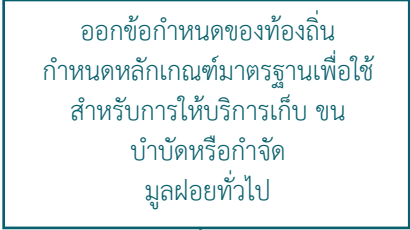
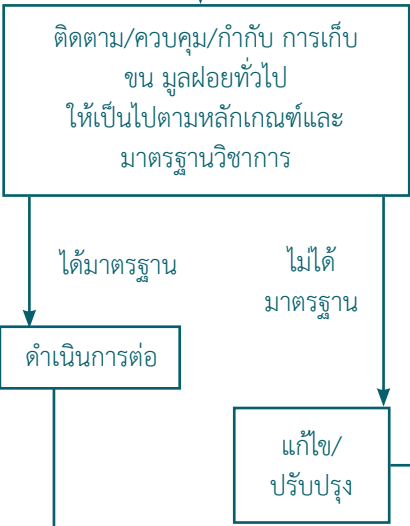
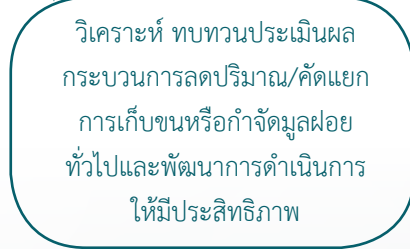
ตารางที่ 1 แสดงข้อกำหนดเงื่อนไขการ “ผ่าน” เกณฑ์กระบวนการงานที่ 9

ผ่าน	มีการดำเนินงานตามแผนภูมิการทำงานตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1-7 และมีคะแนนรวม 70 คะแนนขึ้นไป
ไม่ผ่าน	ไม่สามารถดำเนินการได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด

ตารางที่ 2 ตารางแจกแจงคะแนน

ขั้นตอน ที่	ผังกระบวนการ	ผลการประเมิน	คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ได้	หลักฐาน
1		☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	10		1. ข้อมูลสถานการณ์การจัดการมูลฝอยทั่วไป 2. แบบสำรวจ
2		☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	5		ฐานข้อมูลระบบการจัดการมูลฝอยทั่วไปของ อปท.
3		☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	5		

ขั้นตอน ที่	ผังกระบวนการ	ผลการประเมิน	คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ได้	หลักฐาน
4	<pre> graph TD A[เลือก แนวทาง / เทคโนโลยี การจัดการ ที่เหมาะสม] --> B[ทำโครงการ ลดปริมาณ/ คัดแยกมูลฝอย ทั่วไป การเผยแพร่ ความรู้ วิธีการ จัดการมูลฝอย ทั่วไป ในครัวเรือน ต่อประชาชน] </pre>	☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	10		1. โครงการลดปริมาณ/การคัดแยก 2. กิจกรรมรณรงค์ลดปริมาณ/คัดแยกมูลฝอยของ อปท.
5	<pre> graph TD A[กำหนดรูปแบบการดำเนินการ ให้บริการ เก็บ ขน บำบัด หรือ กำจัดมูลฝอยทั่วไปจากชุมชน ในเขตพื้นที่ของ อปท.] </pre>	☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	10		แนวทางปฏิบัติในการเก็บขนมูลฝอยทั่วไป
6	<pre> graph TD A[กำหนดวิธีการปฏิบัติสำหรับ การคัดแยก การเก็บขน หรือ กำจัดมูลฝอยทั่วไป] --> B[อปท. ดำเนินการเอง - เก็บขน - กำจัด] A --> C[อปท. มอบให้ผู้อื่นดำเนินการ - เก็บขน - กำจัด] A --> D[อปท. ให้เอกชนดำเนินการ โดยเป็นธุรกิจ - เก็บขน - กำจัด] </pre>	☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	10		แบบคำขออนุญาตประกอบกิจการ (กรณีที่มีมอบหรือให้เอกชนดำเนินการ)

ขั้นตอน ที่	ผังกระบวนการ	ผลการประเมิน	คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ได้	หลักฐาน
7		☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	20		ข้อบัญญัติท้องถิ่น
8		☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	20		1. แบบประเมิน 2. แผนการติดตาม
9		☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	10		
คะแนนรวม			100		

เงื่อนไขการประเมินกระบวนการงานที่ 10 การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

การประเมินกระบวนการงานที่ 10 การจัดการมูลฝอยติดเชื้อให้มีผลการดำเนินงานตามเงื่อนไขที่กำหนด ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงข้อกำหนดเงื่อนไขการ “ผ่าน” เกณฑ์กระบวนการงานที่ 10

ผ่าน	มีการดำเนินงานตามแผนภูมิการทำงานตั้งแต่ขั้นที่ 1-2 และมีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของขั้นตอนลำดับที่ 1-2 ซึ่งมีคะแนนรวม 60 คะแนนขึ้นไป
ไม่ผ่าน	ไม่สามารถดำเนินการได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด

ขั้นตอน ที่	ผังกระบวนการ	ผลการประเมิน	คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ได้	หลักฐาน
1	สำรวจ รวบรวมข้อมูลจำนวนแหล่งกำเนิด/ อัตราการเกิดและปริมาณมูลฝอยติดเชื้อ ภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ อปท. พร้อมกับประมวลข้อกำหนด	☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	40		ฐานข้อมูลแหล่ง กำเนิดมูลฝอย ติดเชื้อ/ทะเบียน แหล่งกำเนิด/สำเนา เอกสารกำกับกำ ขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ
2	วิเคราะห์ข้อมูล/ยกร่างข้อกำหนดตามรูปแบบ การจัดการมูลฝอยติดเชื้อใน พ.ร.บ.การสาธารณสุข อปท. ดำเนินการเอง - เก็บขน - กำจัด อปท. มอบให้ ผู้อื่นดำเนินการ - เก็บขน - กำจัด อปท. อนุญาต ให้เอกชน ดำเนินการโดย เป็นธุรกิจ - เก็บขน - กำจัด ออกข้อกำหนดของท้องถิ่น กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเพื่อ ใช้สำหรับการให้บริการเก็บ ขน กรณีขนส่งมูลฝอยติดเชื้อต้องมี เอกสารกำกับกำกับการขนส่งทุกครั้ง บำบัดหรือกำจัดมูลฝอย	☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	20		ร่างหรือเทศบัญญัติ/ ข้อกำหนดท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติ การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หมวด 3 เกี่ยวข้องมูลฝอย ติดเชื้อ

ขั้นตอน ที่	ผังกระบวนการ	ผลการประเมิน	คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ได้	หลักฐาน
3	ประเมินความพร้อม/ความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อและกำหนดแผนปฏิบัติการควบคุมกำกับกับการดำเนินงานจัดการมูลฝอยติดเชื้อ เพื่อเสนอแนวทางเลือกการบริหารจัดการ และเทคโนโลยีการจัดการ <pre> graph TD A[ประเมินความพร้อม/ความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อและกำหนดแผนปฏิบัติการควบคุมกำกับกับการดำเนินงานจัดการมูลฝอยติดเชื้อ เพื่อเสนอแนวทางเลือกการบริหารจัดการ และเทคโนโลยีการจัดการ] --> B[ประเมินความพร้อม/ความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อเสนอแนวทางเลือกการบริหารจัดการและเทคโนโลยีการจัดการ] A --> C[ควบคุมกำกับแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อในพื้นที่ของ อปท. ให้มีการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ.2545] </pre>	☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	10		ข้อสรุป/รายงานการประเมิน/เอกสารกำกับการณ์ขนส่ง
4	<pre> graph TD D{เสนอผู้บริหารตัดสินใจ} --> E[จัดทำระบบ] D --> F[ไม่จัดทำระบบ] E --> G[เลือกแนวทางจัดบริการเก็บขนและ/หรือกำจัด] G --> H[อปท. ดำเนินการเอง
- เก็บขน
- กำจัด] G --> I[อปท. มอบให้ผู้อื่นดำเนินการ
- เก็บขน
- กำจัด] G --> J[อปท. อนุญาตให้เอกชนดำเนินการ
โดยเป็นธุรกิจ
- เก็บขน] </pre>	☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	10		ข้อหารือ/แนวนโยบายที่แสดงการตัดสินใจเลือกดำเนินการเก็บขน กำจัดเองหรือมอบให้ผู้อื่นดำเนินการ หรืออนุญาตให้เอกชนดำเนินการ โดยเป็นธุรกิจ

ขั้นตอน ที่	ผังกระบวนการ	ผลการประเมิน	คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ได้	หลักฐาน
5	<pre> graph TD A[ติดตาม/ควบคุม/กำกับ การเก็บ ขน มูลฝอยติดเชื้อ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์] --> B[ได้มาตรฐาน] A --> C[ไม่ได้มาตรฐาน] B --> D[ดำเนินการต่อ] D --> A C --> E[แก้ไข/ปรับปรุง] E --> A </pre>	☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	15		แผนปฏิบัติงาน
6		☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	5		แบบคำขออนุญาตประกอบกิจการ (กรณีที่มอบหรือให้เอกชนดำเนินการ)
คะแนนรวม			100		

เงื่อนไขการประเมินกระบวนการงานที่ 11 การจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

การประเมินกระบวนการงานที่ 11 การจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนให้ผลการดำเนินงานตามเงื่อนไขที่กำหนด ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงข้อกำหนดเงื่อนไขการ “ผ่าน” เกณฑ์กระบวนการงานที่ 11

ผ่าน	มีการดำเนินงานตามแผนภูมิการทำงานตั้งแต่ขั้นที่ 1-3 และมีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของขั้นตอนลำดับที่ 1-3 ซึ่งมีคะแนนรวม 60 คะแนนขึ้นไป
ไม่ผ่าน	ไม่สามารถดำเนินการได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด

ตารางที่ 6 ตารางแจกแจงคะแนน

ขั้นตอน ที่	ผังกระบวนการ	ผลการประเมิน	คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ได้	หลักฐาน
1	สำรวจ รวบรวมข้อมูลจำนวนแหล่งกำเนิด/อัตราการเกิดและปริมาณมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบของอปท.	☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	20		ฐานข้อมูลแหล่งกำเนิด/ทะเบียนแหล่งกำเนิด/สำเนาเอกสารกำกับการณ์ขนส่งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตราย
2	วิเคราะห์และประมวลข้อมูลมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ประเมินความพร้อม/ความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบการขนส่งและระบบรวบรวมมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากบ้านเรือนในชุมชน เสนอแนวทางการจัดการต่อผู้บริหาร ควบคุมกำกับแหล่งกำเนิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนในพื้นที่ของอปท. ให้มีการคัดแยกมูลฝอยอันตรายออกจากมูลฝอยประเภทอื่น	☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	20		ข้อเสนอ/ข้อสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินความพร้อม/ความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบเก็บรวบรวมเก็บขน เก็บสะสมหรือกำจัดมูลฝอยมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตราย

ขั้นตอน ที่	ผังกระบวนการ	ผลการประเมิน	คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ได้	หลักฐาน
3		☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	20		แผนงาน/โครงการ/ รายงาน/ข้อสั่งการ/ ข้อหารือ/ แนวนโยบายที่แสดง การตัดสินใจเลือก ดำเนินการเก็บ ขน กำจัดเองหรือมอบให้ ผู้อื่นดำเนินการ หรือ อนุญาตให้เอกชน ดำเนินการโดยเป็น ธุรกิจ
4		☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	35		แผนงาน/ โครงการ/ แผนปฏิบัติการ
5		☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	5		แผนงาน/ โครงการ/ รายงาน/ ข้อสั่งการที่ประยุกต์ ดำเนินการเกี่ยวข้อง
คะแนนรวม			100		

ภาคผนวก ง

คณะผู้จัดทำคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานระบบบริการอนามัย

สิ่งแวดล้อมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Standard Operating Procedure (SOP) ฉบับพิมพ์ ปี 2554

สำเนาฉบับ

คำสั่งกรมอนามัย

ที่ 4538 /2552

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กับการปฏิบัติการ (SLM)
และคณะกรรมการพัฒนามาตรฐานระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม (SOP)

ตามที่ กรมอนามัย มีนโยบายการจัดทำยุทธศาสตร์การดำเนินงาน โดยมีแผนที่ยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์กับการปฏิบัติการ (SLM) ซึ่งหน่วยงานสายอนามัยสิ่งแวดล้อมได้กำหนดยุทธศาสตร์พัฒนามาตรฐานสิ่งแวดล้อมโดยมีประเด็นยุทธศาสตร์การดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2556 ดังนี้ เหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ การสุขาภิบาลอย่างยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อาหารและน้ำ HIA และการพัฒนาระบบบริการ ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาและขับเคลื่อนแผนที่ยุทธศาสตร์กับการปฏิบัติการ (SLM) และการพัฒนามาตรฐานระบบบริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (SOP) เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างบูรณาการ มีความเป็นเอกภาพ และเกิดประสิทธิภาพ โดยนำแนวทาง PMQA มาประยุกต์ และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จึงเห็นควรแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กับการปฏิบัติการ (SLM) และคณะกรรมการพัฒนามาตรฐานระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม (SOP) สนับสนุนการดำเนินงานตามประเด็นยุทธศาสตร์ โดยมีองค์ประกอบดังนี้

1. คณะกรรมการการพัฒนาและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กับการปฏิบัติการ (SLM)

1.1 นายสุรพล	แสงรัตนชัย	กองสุขาภิบาลชุมชนและประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ	ประธาน
1.2 นายธนชีพ	พิระธรรมศรี	กองสุขาภิบาลอาหารและน้ำ	รองประธาน
1.3 นางสาวสุนทรี	รักษามั่นคง	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	รองประธาน
1.4 นายชงยุทธ	บุญจันทร์	กองสุขาภิบาลชุมชนและประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ	กรรมการ
1.5 นางสาวเชื้อเพ็ญ	บุพศิริ	ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข	กรรมการ
1.6 นายชนะ	งามสุขไพศาล	กองสุขาภิบาลชุมชนและประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ	กรรมการ
1.7 นางสาววาสนา	คงสุข	ศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัย	กรรมการ
1.8 นายภาคภูมิ	องค์สุรียนนท์	กองสุขาภิบาลอาหารและน้ำ	เลขานุการ
1.9 นางสาวสิริจันทร์	หิรัญเพ็ชรกุล	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	ผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่รับผิดชอบ

- 1.จัดทำแนวทางการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม
- 2.จัดทำเครื่องชี้วัดการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม
- 3.จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กับการปฏิบัติ (SLM)

..12.

2. คณะทำงานพัฒนามาตรฐานระบบบริการค่านามัยสิ่งแวดล้อม (SOP)

2.1	นางฉันทนา	ลิ้มนิรันดร์กุล	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	ประธาน
2.2	นางสุนทรี	รักษามั่นคง	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	รองประธาน
2.3	นางสาววนิดา	วรเกริกกุลชัย	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
2.4	นางทิพยา	เพื่อนพิภพ	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
2.5	นายสมศักดิ์	ศิริวนารังสรรค์	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
2.6	นายประโชติ	กราบกราน	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
2.7	นายผไท	จุลสุข	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
2.8	นางสาวกฤติญา	ครันเจริญ	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
2.9	นางสาวอินทิรา	สุภาพ์	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
2.10	นางสาวลัดดา	อุดมผล	กองสุขภาพชุมชนและประเมินผลกระทบสุขภาพ	กรรมการ
2.11	นางสาวเพ็ญผกา	วงศ์กระพันธุ์	กองสุขภาพชุมชนและประเมินผลกระทบสุขภาพ	กรรมการ
2.12	นายรัชเลิศ	กิ่งแก้วเจริญชัย	กองสุขภาพอาหารและน้ำ	กรรมการ
2.13	นางวิไลวรรณ	โกยทอง	กองสุขภาพอาหารและน้ำ	กรรมการ
2.14	นางสาวนพเก้า	พรหมมี	ศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัย	กรรมการ
2.15	นางพรพรรณ	ไม้สุพร	ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข	กรรมการ
2.16	นางสาวพรสุดา	ศิริเสวควาริน	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	เลขานุการ

หน้าที่รับผิดชอบ

- 1.จัดทำ SOP ของแต่ละระบบงานบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมตามประเด็นยุทธศาสตร์
- 2.จัดทำคู่มือระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมตามแนวทาง SOP
- 3.จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมของระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมแต่ละ SOP
- 4.จัดทำแนวทางการวัดผลระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมตาม SOP

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ตั้ง ณ วันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ.2552

(นายสุวัช เจียศิริวัฒนา)

รองอธิบดีกรมอนามัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมอนามัย

(คณะผู้จัดทำคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน ระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
Standard Operating Procedure (SOP) ฉบับพิมพ์ ปี 2554)

ที่ปรึกษา

1. นพ.สุวัช	เชยศิริวัฒนา	รองอธิบดีกรมอนามัย
2. นายศากุน	เอี่ยมศิลา	นักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ (ด้านสาธารณสุข) สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ
3. นายศุภมล	ศรีสุขวัฒนา	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหารกรมอนามัย (ปัจจุบัน ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ)
4. นายพิษณุ	แสนประเสริฐ	ผู้อำนวยการสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
5. นางสุรีย์	วงศ์ปิยชน	ผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ
6. นางสาวสิริวรรณ	จันทนจุลกะ	ผู้อำนวยการกองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ
7. นายสมชาย	ตุ้แก้ว	ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
8. นางนฤมล	ตปนิยะกุล	ผู้อำนวยการศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัย
9. นางวิภาเพ็ญ	เจียสกุล	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. ผศ.สุวรรณี	จุฑามณีพงษ์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2. ผศ.วีระศักดิ์	สืบเสาะ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะผู้จัดทำ

คณะกรรมการพัฒนามาตรฐานระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม (SOP) ตามคำสั่งกรมอนามัยที่ 1538/2552
เพิ่มเติมจากคำสั่ง

1. นางสาวอำพร	บุศรังษี	กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ
2. นายสิงห์คร	พรหมขาว	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ
3. นางสาววิภา	รุจิณากุล	ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
4. ร.ท.หญิงนิชาธิ์	ปัญจจิตรพัฒน์	ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
5. นางสาววรลักษณ์	ศรแดง	ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
6. นายเจนวิทย์	วิทย์เดช	ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

ภาคผนวก จ

สำเนาคำสั่งกรมอนามัยที่ ๔๗๑/๒๕๕๖

คำแนะนำฉบับ

คำสั่งกรมอนามัย

ที่ ๔๗๑ / ๒๕๕๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(Environmental Health Accreditation : EHA)

สืบเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ หมวด ๔ มาตรา ๗๔ และหมวด ๕ มาตรา ๗๘ (๔) (๕) และจากการเปลี่ยนแปลงการบริหารงานภาครัฐ ทำให้หน่วยงานราชการต่างๆ มีการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ กอปรกับนโยบายการกระจายอำนาจ พ.ศ. ๒๕๔๒ ท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญทั้งในอำนาจหน้าที่โดยตรงตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๘ เห็นชอบให้นำการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐเป็นเครื่องมือเพื่อผลักดันให้การพัฒนากระบวนการไทยมีประสิทธิภาพ/คุ้มค่า มุ่งเน้นประโยชน์สุขของประชาชน

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการปรับปรุงและปรับเปลี่ยนกระบวนการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมให้เป็นระบบและมีคุณภาพ จึงมีแนวทางการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Environmental Health Accreditation : EHA) เพื่อสอดคล้องและเกิดการนำยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยมุ่งหวังส่งเสริม สนับสนุน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำเทคนิค และเครื่องมือการพัฒนา EHA ไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนในท้องถิ่น จะได้รับความคุ้มครองให้ได้รับบริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณภาพ และยั่งยืน สร้างความพึงพอใจ และเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนจึงเห็นควรแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Environmental Health Accreditation : EHA) โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

ที่ปรึกษาคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(Environmental Health Accreditation : EHA)

๑. นายพิษณุ	แสนประเสริฐ	ผู้อำนวยการสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
๒. นางสาวสิริวรรณ	จันทนจุลกะ	ผู้อำนวยการกองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ
๓. นายสมชาย	ตู้แก้ว	ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
๔. นางสาวนพเก้า	พรหมมี	ผู้อำนวยการศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัย
๕. นางนันทกา	หนูเทพ	รักษาการผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ
๖. นางฉันทนา	ลัมนิรันดร์กุล	รองผู้อำนวยการสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการ...

คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(Environmental Health Accreditation : EHA)

๑. นายธนชัย	พิระธรณิศร์	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ	ประธาน
๒. นางสุนทรีย์	รักษามั่นคง	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	รองประธาน
๓. นางทิพย์	เพื่อนพิภพ	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการ
๔. นายประโชติ	กราบกราน	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการ
๕. นางสาวปริญญ์	ใหม่เจริญศรี	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการ
๖. นางสาวรุจิรา	ไชยดั่ง	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการ
๗. นายผไท	จุลสุข	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการ
๘. นางอุทัยวรรณ	บุตรแพ	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการ
๙. นางสาวชุตินา	หนูแสง	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการ
๑๐. นายชัยเลิศ	กิ่งแก้วเจริญชัย	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ	คณะกรรมการ
๑๑. นางสาวนัยนา	หาญโรดม	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ	คณะกรรมการ
๑๒. นางสาวพาสณา	ชมกลิ่น	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ	คณะกรรมการ
๑๓. นางจิตติมา	รอดสวัสดิ์	กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ	คณะกรรมการ
๑๔. นางสาวลัดดา	อุดมผล	กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ	คณะกรรมการ
๑๕. นางสาวเบญจวรรณ	ธวัชสุภา	กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ	คณะกรรมการ
๑๖. นางสาววิภา	รุจิณากุล	ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข	คณะกรรมการ
๑๗. นางสาวสุภาวดี	จันทมุด	ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข	คณะกรรมการ
๑๘. นายธวัชชัย	รักษานนท์	ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข	คณะกรรมการ
๑๙. นางสาววาสนา	คงสุข	ศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัย	คณะกรรมการ
๒๐. นางวันนี	มากันต์	ศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัย	คณะกรรมการ
๒๑. นางสาวนวรรตน์	อภิชัยนันท์	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการและเลขานุการ
๒๒. นางสาวพรทิพา	โพธิ์ไพโรจน์	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๓. นางสาวยุพดี	กันระดก	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการฯ มีหน้าที่รับผิดชอบดังต่อไปนี้

๑. จัดทำโครงสร้างการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Environmental Health Accreditation : EHA)
๒. กำหนดนโยบายและกรอบแนวทางการพัฒนา/ ขับเคลื่อน/ ยกระดับ EHA
๓. จัดทำประกาศกรมอนามัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Environmental Health Accreditation : EHA)
๔. พัฒนา/ ทบทวน ปรับปรุงกลไก และเครื่องมือการดำเนินงาน EHA
๕. จัดทำกระบวนการ/ วิธีการประเมินรับรอง EHA
๖. กำหนดองค์ประกอบการตรวจประเมินรับรอง EHA

๗. กำหนด...

๗. กำหนดคุณสมบัติผู้ตรวจประเมินรับรอง EHA
๘. จัดทำหลักสูตรพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม และการตรวจประเมินรับรอง EHA
๙. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง
๑๐. อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

(นายณัฐพร วงศ์สุทธิภากร)
รองอธิบดีกรมอนามัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมอนามัย

ที่ปรึกษา

1. นพ.เจษฎา	โชคดำรงสุข	อธิบดีกรมอนามัย
2. นพ.ณัฐพร	วงศ์ศุทธิภากร	รองอธิบดีกรมอนามัย
3. นายศุภมล	ศรีสุขวัฒนา	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
4. นายพิษณุ	แสนประเสริฐ	ผู้อำนวยการสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
5. นางสาวสิริวรรณ	จันทนจุลกะ	ผู้อำนวยการกองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ
6. นางนันทกา	หนูเทพ	รักษาการผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ
7. นายสมชาย	ตุ้แก้ว	ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
8. นางสาวนพเก้า	พรหมมี	ผู้อำนวยการศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัย

คณะผู้จัดทำ

กลุ่มพัฒนาการสุขาภิบาล สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

1. นางพิมพ์พร	จันทร์แก้ว	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาการสุขาภิบาล
2. นายประโชติ	กราบกราน	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
3. นางศรีอรุณ	สุขเจริญ	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
		(ผู้รับผิดชอบหลัก กระบวนงานที่ 10 และ 11)
4. นางสาวปิยาภัสร์	ชูแก้วงาม	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

คณะผู้รวบรวม / เรียบเรียง

1. นางสุนทรี	รักษามั่นคง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
2. นางสาวนรรัตน์	อภิชัยนันท์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
3. นางสาวพรทิพา	โพธิ์ไพโรจน์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
4. นางสาวยุพดี	กันระดก	นักวิชาการสาธารณสุข

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน

ระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม
สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(Standard Operating Procedure : SOP)

กระบวนการที่ 9-11

- กระบวนการที่ 9 : การจัดการมูลฝอยทั่วไป
กระบวนการที่ 10 : การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ
กระบวนการที่ 11 : การจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรือ
อันตรายจากชุมชน

การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(Environmental Health Accreditation : EHA)
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

คำนำ

ด้วยท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ในการควบคุมดูแลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ. 2496, พ.ร.บ. อบต. พ.ศ. 2537, พ.ร.บ. เขตปกครองพิเศษ กทม. และพัทยา) กอปรกับได้รับผลจากนโยบายการกระจายอำนาจ ตาม พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 กำหนดให้งานสาธารณสุขด้านการส่งเสริมสุขภาพ การรักษาพยาบาล การป้องกันและการควบคุมโรคติดต่อ เป็นภารกิจที่ราชการต้องถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น ท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนในการตอบสนองและแก้ไขปัญหาโดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมจึงมีบทบาทสำคัญทั้งในอำนาจหน้าที่โดยตรง และตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพดีในสิ่งแวดล้อม ที่เอื้อต่อสุขภาพ จึงให้ความสำคัญกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทและเป็นกลไกที่สำคัญต่อการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยส่งเสริมให้มีการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นระบบและมีคุณภาพ ดังนั้น กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จึงได้จัดทำคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระบวนการที่ 9 การจัดการมูลฝอยทั่วไป กระบวนการ 10 การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ กระบวนการที่ 11 การจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน เพื่อเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถบริหารจัดการการบริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมได้คุณภาพตามมาตรฐานการปฏิบัติงานระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพการบริหารราชการของประเทศต่อไป

กรมอนามัย
สิงหาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือ SOP	1
ประโยชน์ของการจัดทำคู่มือ SOP	1
เนื้อหาของคู่มือ SOP	1
กระบวนการจัดการมูลฝอยทั่วไป	2
กระบวนการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ	9
กระบวนการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน	18
ภาคผนวก	24
ภาคผนวก ก แนวทางการเขียน Flow Chart	25
ภาคผนวก ข แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง	27
ภาคผนวก ค เงื่อนไขการประเมินกระบวนการ	59
ภาคผนวก ง คณะผู้จัดทำคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน ระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น Standard Operating Procedure (SOP) ฉบับพิมพ์ ปี 2554	68
ภาคผนวก จ สำเนาคำสั่งกรมอนามัยที่ ๔๗๑/๒๕๕๖	72
คณะผู้จัดทำ	76